

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

United Nations
Literacy Decade
2003 - 2012

Literacy for Peace

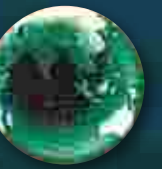
INTERNATIONAL LITERACY DAY

8 September 2011

ISSN 1686-0748

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๔ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๔

Vol.8 No.4 July - September 2011

- สถานการณ์การรู้หนังสือในประเทศไทย
ในโอกาสวันที่ระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ
๘ กันยายน ๒๕๕๔
- งานเสวนาวันอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ
- งานสัมมนาวิชาการโปรตุเกสศึกษา ๕๐๐ ปี
แห่งความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกส

สารบัญ CONTENTS

ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๔ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๔

Vol.8 No.4 July - September 2011

In Focus

สถานการณ์การรู้หนังสือของประเทศไทย

Is it Time to Redefine "Literacy" in Thailand?

ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์

ความเคลื่อนไหว (Movement)

การประชุมผู้ประสานงานแห่งชาติ ด้านการศึกษาเพื่อปวงชนระดับภูมิภาค ครั้งที่ ๑๒

The 12th Regional Meeting of National EFA Coordinators

สิริภคค์ ธรรมบุศย์

๓)

โครงการการสัมมนาเครือข่ายระดับชาติด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่เอกสารมรดกภูมิปัญญาไทย ครั้งที่ ๘

The 8th National Network Seminar on the Preservation and Dissemination of Thai Local Wisdom

ประภาพร จันทร์ตรี

๔)

งานเสวนา "วันอาเซียน"

Academic Talks on ASEAN Day

สมใจ อธิรัฐ

๕)

กระทรวงศึกษาธิการไทยร่วมผลักดันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคภายใต้กรอบการศึกษาของอาเซียน สู่อาเซียนบวกสาม และ EAS

The Development of Educational Quality in Asia

ชนิษฐา ห่านิวัติชัย

๖)

การประชุมหารือความร่วมมือด้านการศึกษาไทย-ลาว ครั้งที่ ๓

The 3rd Thai-Lao Conference on Education Cooperation

พิมพ์วิรัชญ์ เมืองนิล

๗)

กระทรวงศึกษาธิการไทย-บรูไน ดารุสซาลาม สานความร่วมมือด้านการศึกษตามกรอบ MOU

Thailand-Brunei Darussalam Joint Working Group Meeting on Education

โกมุที ยมฉนนท์

๘)

การประชุมคณะกรรมการบริหารของศูนย์อินโนเทค ครั้งที่ ๕๕

The 55th Governing Board Meeting of SEAMEO INNOTECH

ชนิษฐา ห่านิวัติชัย

๑๑)

งานสัมมนาทางวิชาการโปรตุเกสศึกษา ในโอกาสการฉลองครบรอบ ๕๐๐ ปี แห่งความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-โปรตุเกส

Seminars to Celebrate Thai-Portuguese Relations

สมทรง งามวงษ์
จิตจรดา จันทร์แหยม

๑๕)

การดำเนินงานด้านการศึกษา ๔ ภารกิจ ที่ประเทศมาเลเซีย

Malaysian Scholarships for Thai Students

ไพศาล วิชาลาภรณ์

บทความ (Article)

๑๕)

ผืนป่ามรดกโลก... คาซีรันกา

The World Heritage Site-Kaziranga Park of India

สาวิตรี สุวรรณสถิตย์

หรือข่าว News ๓๓)-๓๖

การรู้หนังสือ

คือการอ่านออก เขียนได้ ซึ่งถือเป็นขั้นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการศึกษาหาความรู้ และเป็นช่องทางในการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะของบุคคลในด้านต่างๆ ให้สามารถเข้าใจข้อมูลของสังคมและสื่อสารกับคนในสังคมได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเท่าเทียมกัน ยิ่งไปกว่านั้นการรู้หนังสือยังสามารถต่อยอดไปสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นภารกิจหลักของทุกประเทศก็คือการบริหารจัดการให้พลเมืองทุกคนได้รู้หนังสือ อ่านออก เขียนได้ และคำนวณเป็น ตามเป้าหมายของการศึกษาเพื่อปวงชนที่สัญญาว่าภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เด็กๆ และมนุษย์ทุกคนบนโลกใบนี้จะต้องได้รู้หนังสือ และเนื่องในโอกาสวันทีระลึกสากลแห่งการรู้หนังสือ (วันที่ ๘ กันยายนของทุกปี) วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ จึงขอเสนอบทความพิเศษเพื่อส่งเสริมสถานการณ์การรู้หนังสือของประเทศไทยให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยได้รับเกียรติจาก ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ รองเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้เขียนบทความพิเศษนี้ในคอลัมน์ In Focus

Among the many interesting articles in this issue, the Bulletin on International Cooperation Thailand is pleased to report on global and regional celebrations as well as a very special anniversary.

The first of these events, International Literacy Day which is celebrated on September 8th each year, was established as an advocacy initiative under the United Nations International Literacy Decade (2003-2012). It serves as a reminder to the global community of the status of literacy and adult learning worldwide. As the foundations for all education and lifelong learning, literacy is a basic human right. Thus, "achieving a 50% improvement in levels of adult literacy by 2015, especially for women, and equitable access to basic and continuing education for adults" is one of the Education for All goals. We are most grateful to Dr. Chaiyos Imsuwan, Deputy Secretary-General of the Office of Non-Formal and Informal Education for the special article he has contributed which focuses on literacy in Thailand and calls for a redefinition of functional literacy to enhance the quality and competitiveness of people in today's changing world.

At the regional level, ASEAN Day on August 8th was marked by an awareness raising event, held at Chulalongkorn University in Bangkok. Teachers, educational personnel, and students benefited from a frank exchange of opinions on the challenges and opportunities for members of the ASEAN community during lively panel sessions lead by representatives from government agencies, industry and key figures from national media.

With regard to special anniversary celebrations, 2011 was a significant year as Thailand and Portugal commemorated five hundred years of diplomatic relations. To mark this auspicious occasion, a special academic seminar on Portuguese study was organised to strengthen knowledge and understanding on the political, economic, social, cultural and educational ties between the two countries.

The Bulletin also continues its regular feature on the World Heritage Sites, visiting Kaziranga Park on the banks of Brahmaputra River in India. The site is praised for the conservation of threatened species such as the one-horned rhinoceros and Indian elephant.

Current and earlier issues of the Bulletin can be found in the Bulletin archives at www.bic.moe.go.th

Until the next issue!

นอกจากเรื่องการรู้หนังสือข้างต้นแล้ว ยังมีเรื่องราวความร่วมมือด้านการศึกษาที่ต่างประเทศที่น่าสนใจ เช่น งานเสวนาวันอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อสร้างความรู้ ความตระหนัก และตื่นตัวของบุคลากรทางการศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ นักเรียน นักศึกษา ในการเตรียมพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นพลเมืองอาเซียนในปี ๒๕๕๘ การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน (อย่างไม่เป็นทางการ) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในอาเซียน และประเทศคู่เจรจาในกรอบอาเซียนบวกสาม และในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (EAS) ณ ประเทศอินโดนีเซีย และการสัมมนาวิชาการโปรตุเกสศึกษา ในโอกาสการฉลองครบรอบ ๕๐๐ ปี แห่งความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-โปรตุเกส เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการศึกษาของโปรตุเกส รวมทั้งความสัมพันธ์อันยาวนานระหว่างไทยกับโปรตุเกส ฯลฯ

สำหรับบทความมรดกโลกในฉบับนี้ ขอพาท่านผู้อ่านท่องเที่ยวไปในดินแดนธรรมชาติของผืนป่าคาซีรันกา อุทยานแห่งชาติในกลุ่มแม่น้ำพรมบุตรของประเทศอินเดีย ซึ่งเป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าที่ได้รับการยกย่อง โดยเฉพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ เช่น แรดนอเดียว ช้างป่าพันธุ์อินเดีย เป็นต้น

ทั้งนี้ ท่านผู้อ่านสามารถติดตามวารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการฉบับย้อนหลังได้ทางเว็บไซต์ www.bic.moe.go.th แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าค่ะ ...สวัสดิ์

ก เอ๋ย ก ไก่

สถานการณ์การรู้หนังสือ ของประเทศไทย

ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์*

การรู้หนังสือ (literacy) นับเป็นตัวบ่งชี้ประการหนึ่งของคุณภาพประชากรในบรรดาประเทศต่างๆ ในยุคปัจจุบัน เพราะเหตุว่าการรู้หนังสือเป็นทักษะพื้นฐานที่สุดในการแสวงหาความรู้ ซึ่งถูกเข้ารหัสไว้ด้วยตัวหนังสือ การรู้หนังสือจึงเป็นการถอดรหัสความรู้ที่สำคัญ ดังนั้น จึงเป็นพันธกิจของทุกประเทศในการส่งเสริมให้ประชาชนของประเทศสามารถรู้หนังสือให้มากที่สุด แต่อย่างไรก็ดี การให้ความหมายของการรู้หนังสือของแต่ละประเทศ

Literacy is the basic skill needed for knowledge acquisition and is therefore an indicator of the quality of a country's citizens. Illiteracy occurs for a number of reasons. In some cases, people lack or have limited educational opportunity, others have learning disorders and for others it is a question of practice if they are not required to read or write in their daily lives.

The illiteracy rate in Thailand was as high as 58 percent in 1932, the year which brought a change from an absolute to a constitutional monarchy. With just under half the population denied access to information and knowledge, it was recognized that equality as a fundamental principle of democracy was being undermined. Consequently, the Adult Education Division was established to develop the curriculum, textbooks and materials as well as to organize teacher training and to administrate relevant schools. During 1977-1987, all sectors in Thailand joined forces in a nationwide campaign which saw the illiteracy rate fall from 10.5 to 2.5 percent. This outstanding success was acknowledged with Thailand being awarded the UNESCO's Norma Prize.

To function effectively in today's changing world, people need knowledge and skills. ICT literacy, social and cultural awareness, linguistic and communication skills are among the essentials a quality education should provide. With the establishment of the ASEAN Economic Community in 2015, it is necessary to redefine "literacy" in Thai society in order to enhance the quality and competitiveness of Thai people.

* รองเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ในช่วงทศวรรษ ๒๕๒๐-๒๕๓๐ มีความพยายามที่จะรณรงค์ส่งเสริมการรู้หนังสือครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือจากร้อยละ ๑๐.๕ ลงจนเหลือประมาณร้อยละ ๒.๕ โดยระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามาช่วยดำเนินการ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมาก โดยเฉพาะบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว

ซับซ้อน และจำเป็นต้องสื่อสารด้วยตัวหนังสืออยู่ตลอดเวลา ความจำเป็นเรื่องการเรียนรู้หนังสือก็มีมากขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น การให้นิยามเรื่องการเรียนรู้หนังสือในสังคมไทยจึงย่อมมีความแตกต่างกันในแต่ละชุมชนและสังคมนั้นๆ

ประเทศไทยผ่านประสบการณ์เกี่ยวกับการแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือมาตั้งแต่ยุคการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นการอภิวัฒน์เข้าสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งมีการสำรวจสำมะโนประชากร พบว่ามีประชากรกว่าร้อยละ ๕๔ เป็นผู้ไม่รู้หนังสือ นับว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประชาธิปไตย โดยเฉพาะการสื่อสารข้อมูลข่าวสารและการให้ความรู้ที่เท่าเทียมกันอันเป็นพื้นฐานของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การดำเนินงานแก้ไขปัญหาคการไม่รู้หนังสือในครั้งนั้นนำมาสู่การจัดตั้งกองการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อเป็นหน่วยดำเนินการ นับตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร สื่อ แบบเรียน การอบรมครู การจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่ รวมทั้งมีการพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้หนังสืออย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งได้มีการพัฒนาจากการแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือให้อ่านออกเขียนได้ไปสู่การเรียนรู้แบบเบ็ดเสร็จ (Functional education) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนจากการแก้ปัญหาการไม่รู้หนังสือ ไปปฏิบัติในชีวิตจริงได้

ก็แตกต่างกัน แม้ว่ายูเนสโกจะพยายามให้ความหมายของการรู้หนังสือไว้กลางๆ ว่าเป็นความสามารถในการอ่านและเขียนประโยคง่ายๆ ได้ก็ตาม ทั้งนี้ เพราะบริบทของแต่ละสังคมแตกต่างกันและสังคมแต่ละสังคมมีพลวัตอยู่ตลอดเวลา ในบางสังคมการอ่านและเขียนประโยคง่ายๆ อาจจะไม่มีความหมายใดๆ เลยต่อการแสวงหาความรู้ เพราะสังคมนั้นต้องการสิ่งที่จำเป็นมากกว่าการอ่านออกเขียนได้ จึงจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีพลวัตอย่างรวดเร็วได้ ยิ่งเป็นสังคมที่เทคโนโลยีสารสนเทศก้าวหน้ามาก การอ่านและเขียนประโยคง่ายๆ ได้จึงไม่เพียงพอ แต่ในขณะเดียวกันในสังคมที่ไม่

ซับซ้อนมากอยู่ในชนบทห่างไกล การสื่อสารผ่านตัวหนังสือมีความจำเป็นไม่มาก การอ่านและเขียนประโยคง่ายๆ ได้ จึงเพียงพอสำหรับสังคมนั้นๆ แล้ว แม้ว่าจะยากสำหรับการวัดและประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบกันในสถานะที่สังคมเป็นพลวัต แต่ก็ต้องนับว่าเป็นความงดงามของสังคมที่ยังมีชีวิตอยู่อย่างมีชีวิตชีวา สังคมไทยเองก็มีลักษณะเช่นเดียวกันนี้ เนื่องจากสังคมของเรามีความหลากหลายและมีระดับของการพัฒนาที่แตกต่างกัน ทั้งสังคมในชนบทที่ไม่มีความสลับซับซ้อนมากนักและโอกาสในการใช้หนังสือไม่มาก แต่ในขณะเดียวกัน สังคมเมืองโดยเฉพาะเมืองใหญ่และกรุงเทพมหานคร ที่สภาพสังคมมีความสลับ

ในช่วงทศวรรษ ๒๕๒๐ - ๒๕๓๐ มีความพยายามที่จะรณรงค์ส่งเสริมการรู้หนังสือครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่งเพื่อลดจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือจากร้อยละ ๑๐.๕ ลงจนเหลือประมาณร้อยละ ๒.๕ โดยระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามาช่วยดำเนินการซึ่งเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมาก โดยเฉพาะบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว

ประสบการณ์ของประเทศไทยในการรณรงค์เพื่อแก้ปัญหาผู้ไม่รู้หนังสือ เป็นกรณีตัวอย่างที่ดีสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในทุกภูมิภาคของโลกและองค์กรยูเนสโกได้มอบรางวัลนอร์มาให้แก่ประเทศไทย เพื่อให้เกียรติว่าได้เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการรณรงค์แก้ไขปัญหาผู้ไม่รู้หนังสือ

แต่อย่างไรก็ดี สภาพของการไม่รู้หนังสือไม่อาจหมดไปจากสังคมได้ง่ายๆ แทบจะไม่มีประเทศใดเลยที่ประกาศว่าประเทศของตนไม่มีผู้ไม่รู้หนังสือ ทั้งนี้เพราะสภาพการไม่รู้หนังสือสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกๆ สังคม สาเหตุหนึ่งมาจากการเข้าไม่ถึงโอกาสที่จะได้รับการศึกษาเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากข้อจำกัดทางภาวะเศรษฐกิจ สถานะของสังคมหรือถิ่นที่อยู่อาศัย อีกสาเหตุหนึ่งก็มาจกตัวประชากรเองที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้เพราะข้อจำกัดเรื่องความพิการและสติปัญญา และสาเหตุที่ยังคงมีการไม่รู้หนังสืออยู่ก็เกิดมาจากการลืมหนังสือด้วย เพราะการใช้ชีวิตประจำวันไม่ได้ใช้หนังสือเลย ไม่ว่าจะอ่านหรือเขียนก็ทำให้ลืมหนังสือและกลายเป็นผู้ไม่รู้หนังสือได้เช่นกัน

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือ กศน. ได้ศึกษาวิจัยสภาวะการรู้หนังสือของประชากรวัยแรงงาน เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๓ ได้มีข้อค้นพบที่น่าสนใจหลายประการ ได้แก่

๑. ประชากรวัยแรงงานช่วงอายุ ๑๕-๕๙ ปี เพศหญิงส่วนใหญ่กว่าร้อยละ ๖๒.๗๐ เป็นผู้ไม่รู้หนังสือ

๒. ประชากรวัยแรงงานช่วงอายุ ๔๕-๕๙ ปี เป็นช่วงอายุที่มีผู้ไม่รู้หนังสือมากที่สุด ประมาณร้อยละ ๓๐.๓๔ ในขณะที่ช่วงอายุ ๒๕ - ๓๔ ปี มีผู้ไม่รู้หนังสือน้อยที่สุด ประมาณร้อยละ ๑๒.๙๗

๓. ประชากรวัยแรงงานที่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นผู้ไม่รู้หนังสือมากที่สุดถึงร้อยละ ๕๔.๒๒

๔. สาเหตุของการไม่รู้หนังสือ ส่วนใหญ่มาจากการลืมหนังสือถึงร้อยละ ๓๑.๕๗ ไม่เคยเข้าเรียนในโรงเรียนเลยร้อยละ ๑๔.๕๕ และมีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพร้อยละ ๖.๓๒

๕. กลุ่มตัวอย่างให้คำตอบว่าไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการรู้หนังสือได้ เป็นเพราะมีภาระทางครอบครัวร้อยละ ๒๒.๑๒ รองลงมาคือ ลักษณะของอาชีพไม่เอื้อต่อการเรียนร้อยละ ๒๑.๒๙ อายุมากแล้วร้อยละ ๑๗.๘๓ ขาดความเชื่อมั่นในตนเองร้อยละ ๑๔.๕๑ มีฐานะยากจนร้อยละ ๑๔.๐๐ สุขภาพไม่ดีร้อยละ ๔.๙ มีความบกพร่องทางร่างกายร้อยละ ๓.๕๒

๖. เมื่อนำกลุ่มประชากรวัยแรงงานที่ระบุว่าไม่รู้หนังสือมาประเมินความรู้ด้านการอ่าน เขียน และคิดคำนวณ พบว่าร้อยละ ๔๙.๔๗ มีระดับความรู้ไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ รองลงมาคือร้อยละ ๓๖.๐๘ มีความรู้ไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

๗. ประชากรวัยแรงงานที่เป็นผู้ไม่รู้หนังสือมีความต้องการที่จะเรียนรู้ด้านการคำนวณเป็นอันดับแรก มากกว่าการอ่านและการเขียน และมีผลการประเมินพบว่าการอ่านมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

๘. รูปแบบการเรียนรู้ที่ประชากรวัยแรงงานที่ไม่รู้หนังสือต้องการคือ การให้สมาชิกในครอบครัวเป็นผู้สอนและเรียนเป็นกลุ่มในชุมชน

การศึกษาวิจัยของสำนักงาน กศน. ครั้งนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์การไม่รู้หนังสือของประเทศไทยที่ยังไม่หมดไป แม้ว่าจากการสำรวจกลุ่มประชากรวัยแรงงานที่พบว่าเป็นผู้ไม่รู้หนังสือประมาณ ๒๕๐,๔๘๘ คน เท่านั้นก็ตาม แต่ต้องไม่ลืมว่าในจำนวนประชากรกลุ่มนี้เป็นกำลังสำคัญในการผลิตทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการบริการ หากคุณภาพของประชากรวัยแรงงานยังมีจุดอ่อนอยู่ก็ย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการผลิตและคุณภาพชีวิตของเขาเหล่านั้นด้วย จึงเป็นความจำเป็นของรัฐที่จะต้องให้ความสำคัญและทุ่มเทเพื่อส่งเสริมให้มีผู้รู้หนังสือให้มากที่สุด ทั้งนี้ โดยใช้กลไกที่มีอยู่ของสำนักงาน กศน. ก็เพียงพอ หากแต่ต้องมีนโยบายที่ชัดเจน สม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ในขณะที่เดียวกันก็จะต้องระวังมิให้เกิดผู้ไม่รู้หนังสือใหม่ (Neo-illiteracy) เพิ่มขึ้น โดยการเฝ้าระวังป้องกันและดูแลเอาใจใส่ไม่ให้เด็กวัยเรียนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ให้เรียนจบอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งจะต้องสรรสร้างบรรยากาศของสังคมแห่งการเรียนรู้ขึ้นอย่างจริงจัง โดยการรณรงค์ส่งเสริมการอ่านให้เข้มข้นขึ้น

ก เอ๋ย ก ไก่

ในขณะที่เดียวกันก็ต้องระวังมิให้เกิดผู้ไม่รู้หนังสือใหม่ (Neo - illiteracy) เพิ่มมากขึ้น โดยการเฝ้าระวังป้องกันและดูแลเอาใจใส่ไม่ให้เกิดภัยเรียนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ให้เรียนจบอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งจะต้องสรรสร้างบรรยากาศของสังคมแห่งการเรียนรู้ขึ้นอย่างจริงจัง โดยการเร่งรณรงค์ส่งเสริมการอ่านให้เข้มข้นขึ้น รวมทั้งการทำงานและการใช้ชีวิต ก็จะต้องมีเงื่อนไขที่ต้องใช้หนังสือทั้งในรูปแบบหนังสือธรรมดาและหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประการสำคัญคือ ทั้งสังคมไทยต้องตระหนักและได้รับการปลูกฝังให้การอ่านเป็นวัฒนธรรมหรือนิสัยประจำชาติของคนไทยยุคใหม่

สิ่งที่ควรจะได้พิจารณาต่อไปอีกก็คือ การกำหนดความหมายของการรู้หนังสือที่เป็นพลวัตตามสภาพบริบทของสังคมที่ระดับของความจำเป็นของการรู้หนังสือแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน การรู้หนังสือคงมิได้หมายถึงการอ่านออกเขียนประโยคง่ายๆ ได้เท่านั้น สังคมไทยก้าวมาถึงระยะของการยกระดับความหมายของการรู้หนังสือใหม่แล้ว ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

การอ่านและเขียนภาษาไทยอย่างคล่องแคล่วชำนาญในฐานะเจ้าของภาษา และเป็นภาษาแม่ของคนไทยย่อมเป็นความจำเป็นอย่างไม่ต้องสงสัยหากแต่คนไทยก็ยังจำเป็นต้องรู้ภาษาอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการอยู่ในโลกยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะการเข้าอยู่ในประชาคมอาเซียนที่ภาษาอังกฤษถูกสถาปนาขึ้นเป็นภาษาสื่อสารกลางและอาจจะต้องรวมถึงภาษาของประเทศเพื่อนวมลุ่มสมาชิกในอาเซียนด้วย

ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศกลายเป็นความจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งโทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ

ความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นความรู้ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติและวิธการแสวงหาความรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล เพื่อเข้าถึงความจริง

ความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย ตลอดจนกระบวนการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

ความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการคิดคำนวณ ตั้งแต่ระดับพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตประจำวันและรู้ความสามารถในระดับที่ทำให้เข้าถึงความเป็นเหตุเป็นผลทางคณิตศาสตร์

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติและระบบนิเวศวิทยาที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิตอยู่ในโลกและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อเพื่อต่อคนรุ่นต่อไปในอนาคต

ความรู้และความเข้าใจทางด้านศีลธรรม ซึ่งเป็นระบบความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่ได้รับอิทธิพลจากทุกศาสนา เป็นการสร้างระบบและกติกาของการอยู่ร่วมกันในสังคม

ความรู้และความเข้าใจการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมชุมชน ซึ่งมีกฎกติกาของการอยู่ร่วมกัน การปฏิบัติตามในฐานะสมาชิกของสังคมและชุมชน อันเป็นพื้นฐานของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ความรู้ความเข้าใจเหล่านี้อาจไม่ถึงขั้นของการเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากแต่เป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของคนที่เราเรียกได้ว่า “รู้ประสา” ในภาษาไทย ซึ่งน่าจะมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า literacy มากกว่าการรู้หนังสือ ซึ่งหากสังคมไทยเราจะได้พัฒนาความหมายของ literacy ให้ก้าวหน้าขึ้น ก็อาจส่งผลต่อการปฏิรูปการศึกษาอย่างขนานใหญ่ ส่งผลต่อคุณภาพของประชาชนอย่างแท้จริง ✨

การประชุมผู้ประสานงานแห่งชาติ ด้านการศึกษา เพื่อปวงชนระดับภูมิภาค ครั้งที่ ๑๒

❖ สิริภักดิ์ ธรรมบุญ

สำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ ร่วมกับคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของเกาหลี และองค์การยูนิเซฟ ได้จัดการประชุมผู้ประสานงานแห่งชาติด้านการศึกษาเพื่อปวงชนระดับภูมิภาค ครั้งที่ ๑๒ (12th Regional Meeting of National EFA Coordinators) ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ณ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ซึ่งการประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความก้าวหน้า สิ่งท้าทาย และแนวปฏิบัติที่ดีด้านการศึกษาเพื่อปวงชน รวมทั้งหารือแนวทางในการพัฒนาความก้าวหน้าเพื่อบรรลุผลการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยมี ดร.ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ นางสาวศรียา อมตวิวัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และผู้แทนองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ รวม ๘ คน เข้าร่วมการประชุม

ในช่วงพิธีเปิดของวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ Mr. Gwang-Jo Kim ผู้อำนวยการสำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ และ Mr. Taeksoo Chun เลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของเกาหลี ได้กล่าวเปิดงานและกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้แทนประเทศจาก ๒๗ ประเทศ ได้แก่ ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ระดับสูง และผู้ประสานงาน/คณะทำงานร่วมด้านการศึกษาเพื่อปวงชนจากกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอื่นที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก รวมถึงผู้แทนจากหน่วยงาน/องค์กร/เครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสิ้น ๙๙ คน

สาระสำคัญของการประชุม

๑. การนำเสนอและรายงานความก้าวหน้าด้านการศึกษาเพื่อปวงชนของประเทศในช่วงปลายทศวรรษ ผู้เข้าร่วมประชุมได้รายงาน

The UNESCO Bangkok Office, in cooperation with the Korean National Commission for UNESCO and UNICEF, organized the 12th Regional Meeting of National EFA Coordinators between 25 and 28 July, 2011 in Seoul, Republic of Korea. The purpose of the meeting was to exchange information, viewpoints, challenges and best practices of EFA among countries as well as to consider new approaches to accelerate achievement of the six EFA goals.

Education for Sustainable Development (ESD), Public-Private Partnerships (PPP), the role of Non Government Organisations (NGO) and teacher development were among the topics raised at the meeting. There was also lengthy discussion about the indicators used in the monitoring and evaluation process and how these relate to individual country contexts. UNESCO urged countries to link educational access with educational quality as well as economic policy with social and cultural policies in order to reach the unreached.

* นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ความก้าวหน้าและแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการศึกษาของประเทศโดยสอดคล้องตาม ๖ เป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนของยูเนสโก ได้แก่ ๑) การศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัย ๒) การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาอย่างทั่วถึง ๓) เรื่องการฝึกทักษะอาชีพ ๔) การรู้หนังสือ รวมทั้งเรื่องทักษะชีวิต ๕) ความเสมอภาคเพศชายหญิง และ ๖) คุณภาพการศึกษา รวมถึงการจัดการศึกษาพิเศษ

ที่ประชุมให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่การศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การพัฒนารูปแบบ/วิธีการสอนของครูอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างดี การพัฒนาการใช้ตำราเรียนและสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียน และในพื้นที่ที่ประสบภาวะยากลำบาก การพัฒนาประสิทธิภาพครูผ่านการฝึกอบรม การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การใช้ ICT พัฒนาคณาจารย์การศึกษา ทั้งนี้ ประเทศไทยได้เสนอให้มีการใช้ระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพโดยเน้นที่การประเมินผลกระบวนการ/รูปแบบ/วิธีการสอนของครูมากกว่าการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งยูเนสโกเห็นด้วยกับข้อเสนอของไทยและเน้นให้มีการผลักดันนโยบายไปสู่การจัดการพัฒนาในเรื่องต่างๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การศึกษาและการดูแลเด็กปฐมวัยควรเน้นการกำหนดนโยบายโดยสอดคล้องตามสถานการณ์จริง การขยายโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กในกลุ่มเปราะบางและกลุ่มด้อยโอกาสเพื่อให้มั่นใจได้ว่าเด็กปฐมวัยจะก้าวข้ามไปสู่การศึกษาระดับประถมศึกษาได้อย่างพร้อมเพรียงกัน การประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย การกำหนดมาตรฐานและคุณสมบัติครู การมีส่วนร่วมของชุมชนและครอบครัวโดยเฉพาะกลุ่มชนบท การจัดการศึกษาปฐมวัยในทุกประเทศ รวมถึงความเสมอภาคเพศชายหญิงที่เน้นพัฒนาให้เด็กชายมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น การพิจารณาความสามารถ/ความถนัดของเด็กชาย-หญิง การเปลี่ยนแปลง/ผลักดันนโยบายทางเพศไปสู่การปฏิบัติ การพิจารณาตัวชี้วัด/คุณภาพของเพศชายหญิงมากกว่าความเสมอภาค และการส่งเสริมความตระหนักในเรื่องของความแตกต่างทางเพศให้กับผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ

๒. กลไกการบริหารจัดการเพื่อเร่งรัดพัฒนาความก้าวหน้าด้านการศึกษาเพื่อปวงชน โดยพิจารณาจากบทบาทของรัฐและบทบาทของหุ้นส่วนภาครัฐและเอกชน (PPPs) รวมทั้งการจัดเก็บข้อมูลการศึกษาซึ่งหลายประเทศได้นำเสนอมุมมองและประสบการณ์ของประเทศร่วมกันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชน อาทิ สาธารณรัฐเกาหลีเน้นพัฒนาการศึกษาทุกระดับไปพร้อมๆ กัน โดยรัฐบาลและกระทรวงศึกษาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีของเกาหลีให้เงินสนับสนุนจำนวนมาก รัฐบาลผลักดันกำลังคนไปสู่ภาคการเติบโตของเศรษฐกิจ สนับสนุนด้านอาชีวศึกษาเพื่อสร้างแรงงานสู่ภาคอุตสาหกรรม และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนอย่างไรก็ตาม การสนับสนุนด้านการเงินยังไม่ใช่เป้าหมายหลักของการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนแต่หากเป็นการส่งเสริมการสร้างทักษะความชำนาญให้เกิดขึ้นกับครูด้วย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์เน้นบทบาทของภาคสังคมพลเรือน และองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ (NGOs) โดยมองว่าหุ้นส่วนภาครัฐและเอกชนควรคำนึงถึงเรื่องสิ่งแวดล้อม บริบททางสังคมของแต่ละประเทศ และสิ่งก่อสร้างอาคารเรียน เป็นต้น นอกจากนี้ ยูเนสโกยังได้นำเสนอแนวทางในการติดตามการเก็บข้อมูลการศึกษาโดยอาศัยการรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับนโยบาย การใช้รูปแบบวิจัยที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาข้อมูลเชิงเปรียบเทียบแบบตัดขวาง ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการให้ข้อมูลตัวชี้วัดระดับโลกและระดับภูมิภาค และสามารถนำข้อมูล

มาเปรียบเทียบกันได้ รวมทั้งการประสานความร่วมมือกับประเทศต่างๆ อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ การได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านี้ต้องพิจารณาใน ๔ เรื่องหลัก คือ ๑) เข้ากันได้ ๒) มีความแม่นยำ ๓) ทันเวลา และ ๔) มีศักยภาพพอในทุกระดับ

๓. การเพิ่มประสิทธิภาพด้านกระบวนการและนโยบายของประเทศเพื่อเข้าถึงกลุ่มเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียน ยูเนสโกได้นำเสนอกระบวนการดำเนินงานซึ่งเน้นการปรับปรุงโดยการเชื่อมโยงความต้องการด้านนโยบายทางเศรษฐกิจเข้ากับนโยบายทางสังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งการเชื่อมโยงการเข้าถึงการศึกษาเข้ากับคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ หลายประเทศควรมีการจัดทำข้อมูล ประเมินผลจำนวนประชากรตามอายุและเพศ จัดทำข้อมูลกลุ่มเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนในโรงเรียนโดยแบ่งตามอายุ เพศ เขต จังหวัด และจัดทำรายงานของประเทศและของโลก

๔. ประเทศต่างๆ ได้นำเสนอกรณีศึกษา แนวปฏิบัติที่ดี และประสบการณ์ของประเทศ ภายใต้หัวข้อการเปลี่ยนแปลงนโยบายและปรับปรุงการเรียนรู้โดยอาศัยข้อมูล/หลักฐานตามที่เป็นอยู่จริง เช่น เรื่องการประเมินผลการบรรลุผลทางการศึกษาของประเทศ และเรื่องการเปรียบเทียบอัตราการรู้หนังสือของเด็กตามช่วงอายุและการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มในพื้นที่ห่างไกลและกลุ่มในพื้นที่ชนบท และหัวข้อการเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการศึกษาโดยการพัฒนากิจกรรมและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่น เรื่องความท้าทายด้านนโยบายต่อระบบการอาชีวศึกษา และเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเชื้อชาติและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของเกาหลี

๕. การเร่งรัดพัฒนาความก้าวหน้าเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาและให้ความสำคัญในเรื่องต่างๆ อาทิ การขับเคลื่อนทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษาโดยเน้นการใช้ทรัพยากรในประเทศอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ การประสานความร่วมมือได้-ได้ การส่งเสริมยุทธศาสตร์เพื่อขยายการจัดสรรงบประมาณและให้การช่วยเหลือด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้น การสร้างเสริมความแข็งแกร่งด้านความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การพัฒนานโยบายและการวางแผน การประเมินติดตามผลและการบริหารจัดการ การส่งเสริมความร่วมมือจากหุ้นส่วนภาครัฐและเอกชน องค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ กลไกการจัดสรรเงินนอกงบประมาณ การส่งเสริมความตระหนักด้านการศึกษาแก่ผู้ประกอบการ และนวัตกรรมกลไกทางการเงิน เป็นต้น

๖. การพิจารณาข้อท้าทายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาประเมินผลในปี ๒๕๕๔ โดยสอดคล้องกับ ๖ เป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนของยูเนสโก การส่งเสริมความร่วมมือ การบริหารจัดการ และการจัดสรรงบประมาณ ที่ประชุมเห็นด้วยกับการประเมินผลตาม ๖ เป้าหมายของยูเนสโกแต่ควรพิจารณาประเด็นอื่นร่วมด้วย ได้แก่ การใช้ความรู้พื้นฐานทางการคำนวณ กระบวนการแก้ไขปัญหา การตรวจสอบได้ การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการ/กระทรวงต่างๆ และเครือข่ายระดับภูมิภาค การประเมินผลจากผู้ปกครองนอกเหนือไปจากการประเมินผลตามตัวชี้วัด การทบทวนแผนการดำเนินงาน รวมทั้งการปรับปรุงตัวชี้วัดตามความจำเป็นและตามความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละประเทศ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังพิจารณาประเด็นที่ควรสนับสนุนภายหลังปี ๒๕๕๔ เช่น การจัดประชุมการศึกษาเพื่อปวงชนระดับชาติ แนวทางการปรับปรุงกลไกในการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชน การบรรจุเรื่องของการครูในแผนการดำเนินงานของยูเนสโก การดำเนินงานร่วมระหว่างรัฐบาลด้านการศึกษาเพื่อปวงชน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้รัฐมนตรีกระทรวงอื่นๆ นอกเหนือจากกระทรวงศึกษาธิการได้เข้าร่วมการประชุมการรายงานผลการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนในปี ๒๕๕๔ *

โครงการการสัมมนาเครือข่ายระดับชาติ ด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่เอกสาร มรดกภูมิปัญญาไทย ครั้งที่ ๘

❖ ประภาพร จันทรัมย์

เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๔ นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา แห่งสหประชาชาติ เป็นประธานพิธีเปิด การสัมมนาเครือข่ายระดับชาติด้านการอนุรักษ์และเผยแพร่เอกสาร มรดกภูมิปัญญาไทย ครั้งที่ ๘ เรื่อง เอกสารความทรงจำภาคเหนือ ตอนล่าง ณ โรงแรมเดอะเลเจนด์ จังหวัดสุโขทัย

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการกล่าวว่า องค์การยูเนสโกได้ริเริ่ม โครงการแผนงานความทรงจำแห่งโลก (Memory of the World Program) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ และศาสตราจารย์พิเศษคุณหญิงแม้นมาส ชวลิต ได้รับเชิญเป็นกรรมการในคณะกรรมการที่ปรึกษา ระหว่างประเทศ ว่าด้วยแผนงานดังกล่าวถึงสองวาระจนถึงปีพ.ศ. ๒๕๔๑ โดยได้เสนอให้ มีคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของ ประเทศไทย เพื่อผลักดันให้มีการพิจารณาเอกสารมรดกภูมิปัญญาไทย ที่มีอยู่มากมาย เพื่อเก็บรวบรวมให้เป็นแผนงานของชาติ และเผยแพร่ ให้เป็นที่รู้จักแก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งบุคคลทั่วไป จนในที่สุดได้มีการ จัดตั้งเป็นคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลก ขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา

The 8th National Network Seminar on the Preservation and Dissemination of Thai Local Wisdom under the Memory of the World Program was held in Sukhothai province on August 17-18, 2011. The seminar was designed to encourage the conservation, promotion and dissemination of local wisdom in the lower northern part of Thailand, to raise public awareness of the importance of local wisdom in various forms, as well as to create and expand a network among stakeholders in order to preserve and transfer indigenous knowledge to the next generation. The seminar promoted discussion and the exchange of viewpoints, knowledge and experience among experts and participants. On August 19, 2011, a study visit was organized to Sukhothai Historic Park and Ramkhamhaeng museum allowing participants to build their knowledge and understanding of lower northern culture.

* นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวเพิ่มเติมว่าการที่คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลก ได้จัดสัมมนา ระดับชาติ เพื่อเผยแพร่เอกสารมรดก ภูมิปัญญาไทยและจัดต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันเป็นเวลา ๘ ปีแล้วนั้นแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ต้องการเผยแพร่ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ให้แก่เด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่ ให้เกิดความรักและหวงแหนเอกสารมรดกความทรงจำประเภทต่างๆ เนื่องจากเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพชนในอดีตที่ประสงค์จะสั่งสมและถ่ายทอดความรู้ให้อยู่ในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้ลูกหลานไทยได้เรียนรู้ และได้ศึกษาถึงประวัติศาสตร์ชาติไทยด้วยความภาคภูมิใจและอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกของชาติสืบไป

ในการสัมมนาครั้งนี้แบ่งเป็นการประชุมรับฟังการบรรยายและอภิปรายของวิทยากรเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ด้านการอนุรักษ์ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และความทรงจำของภาคเหนือตอนล่าง ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ และในวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ศึกษา ดูงานการอนุรักษ์มรดกความทรงจำในจังหวัดสุโขทัย ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพ่อขุนรามคำแหง สำหรับวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิที่มาร่วมให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการสัมมนาเครือข่ายระดับชาติ เรื่อง เอกสารมรดกความทรงจำภาคเหนือตอนล่าง ครั้งนี้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการรวบรวม อนุรักษ์ สงวนรักษา/จัดเก็บ และเผยแพร่มรดก

ภูมิปัญญาไทยที่อยู่ในภาคเหนือตอนล่างของไทย ได้แก่ ศาสตราจารย์พิเศษคุณหญิงแมนมาส ชวลิต ประธานคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยแผนงานความทรงจำแห่งโลก ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร ราชบัณฑิต นางสาววิตรี สุวรรณสถิตย์ ที่ปรึกษากระทรวงวัฒนธรรม และอดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดร. ม.ร.ว. รุจยา อภากร ผู้อำนวยการศูนย์ระดับภูมิภาคว่าด้วยโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ของซีมีโอ (SEAMEO SPAFA) นางสาวพิมพ์พรรณ ไพบูลย์หวังเจริญ ผู้เชี่ยวชาญภาษาโบราณ สำนักหอสมุดแห่งชาติ นายพีรพน พิสนพงศ์ ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๖ สุโขทัย และนายสมชาย เตือนเพ็ญ รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองบางขลัง จังหวัดสุโขทัย เป็นต้น การสัมมนาในครั้งนี้ทำให้เกิดเครือข่ายด้านการอนุรักษ์ และเผยแพร่เอกสารมรดกภูมิปัญญาไทย ครอบคลุมทุกภาคของประเทศ ซึ่งจะมีการขยายเครือข่ายดังกล่าวต่อไปเรื่อยๆ *

งานเสวนา “วันอาเซียน”

❖ สมใจ ธีรทิสฺ

The observance of ASEAN Day on 8th August each year is seen as a means to increase awareness and consciousness of ASEAN among citizens of the ten ASEAN Member Countries, as well as to promote and establish an ASEAN identity, across the region. Region-wide activities and programmes help to stimulate people to “Think, Feel and Act ASEAN”. In 2011, the Thai Ministry of Education and Chulalongkorn University marked the occasion by jointly organizing a day of academic talks at the Chulalongkorn Conference Room. Representatives from government agencies, industry as well as key figures from national media were invited to participate in panel discussions on how people can prepare themselves to fully participate in and benefit from the establishment of the ASEAN Community in 2015. Approximately 1,000 education administrators, teachers, students and members of the general public attended the event.

กระทรวงศึกษาธิการและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกันจัดงานเสวนา “วันอาเซียน” เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีนางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนารองปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานเปิดงานและรองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้กล่าวต้อนรับ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา นักศึกษา นักเรียน และประชาชนที่สนใจ ประมาณ ๑,๐๐๐ คน จากทั่วประเทศ

สาระสำคัญของงานเสวนา “วันอาเซียน” มีดังต่อไปนี้

๑. การเสวนาเรื่อง “เตรียมความพร้อมอย่างไรในการเป็นพลเมืองอาเซียน” วิทยากรคือศาสตราจารย์ (พิเศษ) ธงทอง จันทรางศุ เลขาธิการสภาการศึกษา นายสมเกียรติ อ่อนวิมล ประธานกรรมการบริษัทไทยวิทัศน์ และนายกวี จงกิจถาวร อธิบดีบรรณาธิการอาวุโส เดอะเนชั่น โดยมีนางวีรวรรณ วรรณรัตน์ คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแสตมฟอร์ด และอดีตผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ดำเนินรายการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

* หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เสวนาวันอาเซียน ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เสนอแนะการเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนใน ๔ เรื่อง ดังนี้

๑. การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน อัตลักษณ์อาเซียน และภาษาเพื่อนบ้าน
๒. ความพร้อมในเรื่องภาษาอังกฤษ เนื่องจากอังกฤษเป็นภาษากลางของประชาคมอาเซียน
๓. การสร้างความรู้จักประเทศอาเซียนต่างๆ ฉันทมิตร โดยเฉพาะด้านประวัติศาสตร์
๔. การเตรียมความพร้อมเรื่องคุณภาพของคนโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ธงทอง จันทรางศุ
ให้ความเห็นว่าเมื่อกล่าวถึงปัญหาและต้องการ
แก้ไข จำเป็นต้องย้อนกลับขึ้นไปที่สาเหตุ
แล้วจึงพิจารณาถึงแนวทางในการแก้ไข
เราต้องให้ความสำคัญกับคนรุ่นใหม่เพราะ
สังคมไทยเริ่มกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุ
เสียแล้ว จึงขอกล่าวถึงสิ่งที่น่าสนใจว่า
นักศึกษาที่กำลังเรียนมหาวิทยาลัยในปีที่ ๑
ทราบหรือไม่ว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาใน
อีก ๔ ปีข้างหน้าคือปี พ.ศ. ๒๕๕๘ การเข้าสู่
ตลาดแรงงานจะต้องแข่งขันกับผู้สำเร็จ
การศึกษาจากประเทศอาเซียนอีก ๙ ประเทศ
ซึ่งเป็นไปได้ทั้งวิกฤตและโอกาสเพราะหากมี
ความสามารถก็ออกไปหางานทำในประเทศ
ดังกล่าวได้อีกเช่นกัน จึงขึ้นอยู่กับว่า
เราเตรียมความพร้อมเยาวชนเหล่านี้
ได้ดีเพียงไร และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในด้าน
การบริหารการศึกษา จัดทำหลักสูตรและ
ครูผู้สอนได้ตระหนักในเรื่องนี้หรือไม่ เพราะ
ล้วนแล้วแต่มีนัยสำคัญทั้งสิ้น และได้

ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล มีความเห็นว่าปัญหาวิกฤตเกี่ยวกับอาเซียนขณะนี้เป็นเรื่องรุนแรง
เพราะได้เดินทางตระเวนทั่วอาเซียนเพื่อถ่ายทำสารคดีเกี่ยวกับอาเซียนแล้วมีความเห็นว่าไทย
เตรียมตัวช้ามาก พร้อมทั้งต้องสร้างการรับรู้ว่าประเทศเพื่อนบ้านเท่าเทียมกับเราเพราะ CLMV
เป็นกลุ่มหลังที่เข้าเป็นสมาชิกอาเซียนและมีการพัฒนาช้ากว่าจนอาเซียนต้องให้เงื่อนไขพิเศษ
บางประการ โดยเฉพาะประเทศลาวมีความเจริญเติบโต เศรษฐกิจมั่นคง อัตราการบริจาดของลาว
ที่เห็นคนอื่นสูงกว่าไทยเสียอีก ขณะเดียวกันดัชนีความสุขของลาวก็สูงกว่า นอกจากนี้ตำราเรียน
ของลาวมีการกล่าวถึงหมู่บ้านผู้นำอาเซียน ถนนอาเซียน ขณะที่ประเทศไทยจัดให้นักเรียนเรียน
เรื่องอาเซียนในลักษณะหลักสูตรแทรกเท่านั้น

ในส่วนของที่เกี่ยวข้อง กระทรวงศึกษาธิการเคยตระเวนไปดู Sister Schools และ Buffer
Schools ในจังหวัดต่างๆ โดยเฉพาะที่จังหวัดสุรินทร์ได้พบอาจารย์ท่านหนึ่งสามารถพูด
ภาษาอังกฤษและภาษาพม่าได้ซึ่งถือว่ามีคุณภาพสูงมากในเชิงอาเซียน ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการ
ต้องจัดเตรียมงบประมาณให้จัดสร้างศูนย์อาเซียนอย่างแท้จริงในทุกโรงเรียน มิใช่มีเฉพาะโรงเรียน
นำร่อง และให้มีระบบคอมพิวเตอร์ความถี่สูง โดยจัดให้เอกสารทุกอย่างออนไลน์สามารถ
ดาวน์โหลดได้ นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังเป็นชีวิตและอนาคตของพวกเขา โดยต้องกำหนดให้เป็น
ภาษาที่สองอย่างแท้จริงตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ ๑ รัฐบาลต้องผลักดันทุกโรงเรียนให้มีความเป็นสากล
ในรูปแบบการเรียนการสอน เพราะนักเรียนไทยต้องเป็นพลเมืองอาเซียนที่เป็นสากลแต่ไม่ทิ้ง
ความเป็นไทย

นายกวี จงกิจถาวร กล่าวว่าการเป็นประชาชนอาเซียนไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะขณะนี้เหลือเวลาเพียง ๑,๒๕๐ วันเท่านั้นที่จะครบกำหนดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงต้องเตรียมความพร้อมในการเป็นคนอาเซียน อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีระบบการเมืองที่แตกต่างมากที่สุด อาทิ บรูไนดารุสซาลามมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสูงสุด ขณะที่ประเทศไทยมีกษัตริย์ควบคู่ไปกับรัฐธรรมนูญ มาเลเซียเป็นเผด็จการ ฯลฯ เวลาทำความเข้าใจอาเซียนต้องเริ่มที่ทำความเข้าใจระบบการเมืองของประเทศสมาชิกก่อน วันนี้เป็นวันประวัติศาสตร์ของอาเซียนต้องมีการเชิญธงอาเซียนที่สถานที่อาเซียนทั่วโลก นับต่อไปต้องมีธงและเพลงอาเซียน สำหรับการสร้างอัตลักษณ์อาเซียนควรเริ่มต้นด้วยการทำความรู้จักตนเองก่อนว่าเป็นใครมาจากไหน ต่อจากนั้นจึงเลือกประเทศเพื่อนบ้านที่สนใจแล้วเริ่มศึกษาประวัติศาสตร์ อาหาร เพลง แล้วหาจุดร่วมที่สอดคล้องหรือคล้ายคลึงกับไทย

๒. การเสวนาเรื่องการเปิดเสรีทางการศึกษา : เตรียมการอย่างมืออาชีพ

จัดขึ้นในช่วงบ่ายโดยมีวิทยากรคือนายสมเกียรติ ตริรัตน์พันธ์ รองอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ นายพานิช จิตรแจ่ม รองอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน รศ.ดร.นันทนา คชเสนี ผู้อำนวยการบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และนางสาวพรทิพย์ กาญจนนิยต ผู้อำนวยการ पुलโบรท์ โดยมีนายสุชุม เฉลยทรัพย์ ประธานที่ปรึกษาอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เป็นผู้ดำเนินรายการ

นายสุชุม เฉลยทรัพย์ เริ่มต้นด้วยการกล่าวถึงสวนดุสิตโพลของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ที่สำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยคณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักศึกษา และนักเรียน เมื่อวันที่ ๑-๔ สิงหาคม ๒๕๕๔ จำนวน ๑,๒๑๘ คน พบว่าการรับรู้เกี่ยวกับการเปิดเสรีทางการศึกษาของอาเซียนในปี ๒๕๕๘ ในภาพรวม

ร้อยละ ๔๙.๒๕ รับรู้จากสื่อต่างๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต ขณะที่ร้อยละ ๑๔.๐๑ บอกว่าไม่รู้เพราะไม่มีความเกี่ยวข้อง เมื่อสอบถามถึงความพร้อมของสภาพการศึกษาในปัจจุบันในการเข้าสู่การเปิดเสรีอาเซียน มากน้อยเพียงใด ร้อยละ ๕๑.๓๗ มีความเห็นว่าจะไม่ค่อยพร้อมเพราะมีปัญหาด้านการศึกษาหลายด้านที่ไม่ได้รับการแก้ไขหรือกำลังพัฒนา/ปรับปรุงให้ดีขึ้น ร้อยละ ๒๐.๕๒ บอกว่าไม่พร้อม เพราะการศึกษาไทยไม่มีคุณภาพหรือได้มาตรฐานเท่าที่ควรและการปฏิรูปการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ ขณะที่ร้อยละ ๑๐.๖๙ ระบุว่าพร้อมเพราะคุณภาพการศึกษาไทยสามารถพัฒนาสู่ความเป็นสากลต่อจากนั้นได้เชิญวิทยากรให้ความรู้และ

ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเสรีทางการศึกษา : เตรียมการอย่างมืออาชีพ ดังนี้

นายพานิช จิตรแจ่ม ได้กล่าวถึงจุดเชื่อมต่อระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานว่าหน่วยงานหลังจะส่งเสริมอาชีพภายหลังจากนักเรียนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หกนักเรียนที่จบมาผ่านระบบการศึกษาที่ดี กระบวนการพัฒนาฝีมือแรงงานจะไม่ต้องรับภาระหนักมากทั้งการเพิ่มเติมความรู้ ทักษะฝีมือแรงงานและด้านภาษารวมทั้งทัศนคติ หากผู้จบการศึกษามาแล้วไม่มีความพร้อม กรมพัฒนาฝีมือแรงงานต้องเพิ่มเติมส่วนที่ขาดไปแก่แรงงาน รวมถึงด้านภาษาและเทคโนโลยี เพื่อให้แรงงานดังกล่าวออกไปประกอบอาชีพและแข่งขันได้

สำหรับความพร้อมของไทยในการเปิดเสรีด้านการศึกษาอาเซียน มีความคิดว่ายังไม่มีความพร้อมโดยเฉพาะด้านภาษา เพราะเราใช้ภาษาไทยเป็นหลักจึงต้องเพิ่มเติมภาษาเข้าไปในระบบมากขึ้น ขณะที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้จัดตั้งศูนย์ทดสอบภาษาเพื่อการทำงานที่จะทดสอบลึกลงไปในรายอาชีพ มีศัพท์เฉพาะของอาชีพนั้นๆ โดยจะเริ่มเปิดการทดสอบในวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๔ และจะเปิดระบบออนไลน์ไปทดสอบที่ต่างจังหวัดได้ด้วย ส่วนการทำงานต้องเน้นด้านคุณภาพที่มีการควบคุมด้านมาตรฐานฝีมือแรงงานแล้วจึงกำกับด้วยอัตราค่าจ้าง

สำหรับนายสมเกียรติ ตริรัตน์พันธ์ มีความเห็นว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ การเคลื่อนย้ายแรงงานจะครอบคลุมเฉพาะ ๗ อาชีพที่ได้มีการตกลงการใช้ทรัพยากรอาเซียนร่วมกันไว้คือ แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร ทนาย สถาปนิก นักสำรวจ และนักบัญชี ซึ่งทั้งหมดจะต้องมีใบประกอบอาชีพที่ผ่านการทดสอบโดยใช้ภาษาถิ่นของประเทศที่จะไปทำงานด้วย

ส่วนประเด็นการเปิดเสรีด้านการศึกษาคือการอนุญาตให้ประเทศอาเซียนมาเปิดกิจการและถือหุ้นร้อยละ ๗๐ อาจมีมหาวิทยาลัยเอกชนเกิดขึ้นโดยมีคนอาเซียนเป็นเจ้าของ โดยให้มองว่าเป็นโอกาสของไทยที่จะได้รับประสบการณ์ทางการศึกษาแบบใหม่ ส่วนประเด็นเรื่องความพร้อมของไทยต่อการเปิดเสรีทางการศึกษาขอให้ทราบว่า การที่เศรษฐกิจประเทศไทยเติบโตอยู่ในขณะนี้ล้วนอาศัยทุนต่างประเทศเป็นหลักซึ่งเข้ามาพร้อมกับเทคโนโลยีขั้นต้นที่ต่างชาตินำเข้ามา จากแต่ก่อนที่ไทยรับด้านเกษตรและอุตสาหกรรมสิ่งทอ แต่ทุกวันนี้ไทยเปลี่ยนมารับเทคโนโลยีด้านอิเล็กทรอนิกส์และยานยนต์ เราจึงมาถึงจุดที่ก้าวสูงขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง ดังนั้นการพัฒนาคือการเตรียมความพร้อมของคนไทยให้รับเทคโนโลยีเหล่านี้ให้ได้

นางสาวพรทิพย์ กาญจนนิต มีความเห็นว่าเยาวชนต้องรู้จักอาเซียนอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นการเปิดประตูรับอาเซียนจะเป็นการรับแต่สิ่งที่มีคุณภาพเข้ามา ส่วนด้านภาษาขอให้ความสำคัญต่อการใช้เพื่อการสื่อสารในระดับหนึ่งเพื่อให้กล้าพูด แต่สิ่งที่สำคัญคือทักษะด้านความคิด (Thinking Skills) รวมทั้งยกตัวอย่างเรื่องการใช้ Social Networking ของวัยรุ่นสมัยใหม่ควรเป็นไปอย่างชาญฉลาด การนำเรื่องที่ได้รับฟังเกี่ยวกับอาเซียนวันนี้กลับไปคิดว่าเราได้รับประโยชน์อะไรบ้าง รวมทั้งยังสนับสนุนการท่องเที่ยวต่างประเทศด้วยตนเอง โดยเฉพาะในประเทศอาเซียนเพื่อศึกษาและซึมซับ

วัฒนธรรมที่แตกต่าง รวมทั้งเคารพในความแตกต่างดังกล่าว

รศ.ดร.นันทนา คชเสนี กล่าวว่าตนเองถือเป็นผู้แทนจากสถาบันระดับอุดมศึกษา เพราะเป็นอาจารย์สอนอยู่คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งทำหน้าที่ผู้อำนวยการบริหารเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนซึ่งได้รับความรู้หลายอย่างแบบ Learning by Doing คือเรียนรู้จากกรลงมือทำจริงและเรียนรู้จากสิ่งที่ผิดพลาดแล้วจึงปรับปรุงเรื่อยมา เพราะฉะนั้นเยาวชนรุ่นใหม่ที่จะก้าวสู่ประชาคมอาเซียนต้องมีทัศนคติที่ดีต่อกันและกัน สังคมจึงไปรอด การศึกษาต้องพัฒนาจากความแตกต่าง แล้วนำความแตกต่างมาประมวลทำสิ่งที่ดีขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการคิดแบบพิเคราะห์วิวิจารณ์ และการคิดแบบสังเคราะห์ ซึ่งเด็กยุคใหม่ต้องมี โดยเฉพาะช่วงที่นิยมใช้ social network โดยต้องวิเคราะห์ได้ว่าอะไรคือความจริง และเมื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้แล้วต้องเป็นคนกล้าแสดงออกด้วย ในด้านความพร้อมในการเปิดเสรีทางการศึกษานั้น หากไทยมีการจัดหลักสูตรการสอนที่ดีมีคุณภาพ จะมีนักศึกษาต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาศึกษาต่อแน่นอน รัฐบาลจึงต้องกำหนดนโยบายด้าน Single Market ที่ชัดเจนเพราะการศึกษาเป็นการลงทุนที่ต้องได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และต้องมีแผนและทรัพยากรสนับสนุนอย่างชัดเจนด้วย *

กระทรวงศึกษาธิการไทยร่วมผลักดัน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภูมิภาค ภายใต้กรอบการศึกษาของอาเซียน สู่อาเซียนบวกสาม และ EAS

❖ ขนิษฐา ห้านริตคัย

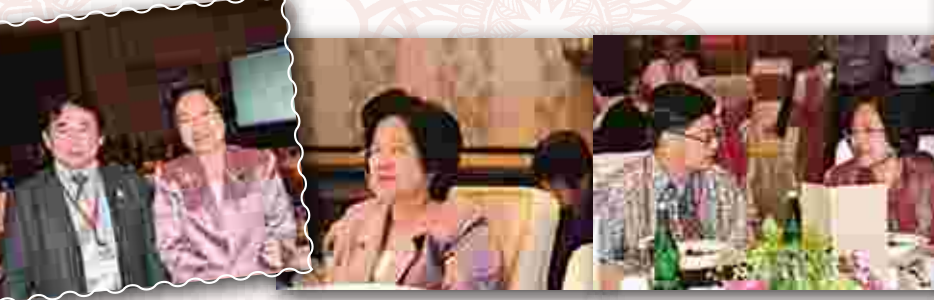
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ) ได้รับมอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน (ไม่เป็นทางการ) รัฐมนตรีศึกษาอาเซียนบวกสาม (ไม่เป็นทางการ) และรัฐมนตรีศึกษา EAS (ไม่เป็นทางการ) ระหว่างวันที่ ๑๗-๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ณ โรงแรม อินเทอร์เน็ตคอนติเนนตัล เมืองบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย

การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน (ไม่เป็นทางการ)

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ได้มีการจัดการประชุมหารือแบบไม่เป็นทางการ ในลักษณะ Working Dinner โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของอาเซียน ๑๐ ประเทศ ประกอบด้วย บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว เมียนมาร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน และเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน เข้าร่วมการประชุม โดยมีรัฐมนตรีศึกษาธิการบรูไนดารุสซาลามเป็นประธานที่ประชุมฯ ได้ร่วมกันหารือเกี่ยวกับความร่วมมือเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในอาเซียน และประเด็นที่จะร่วมหารือกับประเทศคู่

The Chair of ASEAN is rotated among the ten ASEAN member countries on an annual basis. During Indonesia's term in 2011, steps were taken to accelerate progress towards the successful attainment of an ASEAN Community in 2015. It has long been recognized that education underpins all community building efforts. Thus, apart from the regular ministerial and senior officials' meetings which are scheduled annually under the education portfolio, Indonesia also acted as hosts to an Informal ASEAN Education Ministers' Meeting, ASEAN+3 Education Ministers' Meeting and East Asia Summit Education Ministers' Meeting in Bali, Indonesia between 17 and 18 July, 2011. The Meetings reviewed the mechanisms and action plans of the different ASEAN groupings.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับภูมิภาค สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เจรจาของอาเซียนในกรอบอาเซียนบวกสาม (อาเซียน และจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี) และในกรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออกหรือ EAS (อาเซียน และจีน เกาหลี ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย) ดังนี้

๑. ประเด็นหารือระหว่างอาเซียนและประเทศคู่เจรจาของอาเซียน

๑.๑ การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนบวกสาม หัวหน้านัดคณะผู้แทนไทยรายงานความก้าวหน้าเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการศึกษาในกรอบอาเซียนบวกสาม พร้อมทั้งกล่าวถึงท่าทีประเทศไทยที่พร้อมจะให้การสนับสนุนการจัดประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนบวกสามอย่างเป็นทางการ ๒ ครั้งต่อปี นอกจากนี้รัฐมนตรีศึกษาอาเซียนได้เห็นชอบให้การดำเนินงานความร่วมมือด้านการศึกษาในกรอบอาเซียนบวกสามครอบคลุมถึงการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ และเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี ๒๕๕๔

๑.๒ การประชุมรัฐมนตรีศึกษากายใต้ EAS ที่ประชุมฯ ได้หารือหรือเกี่ยวกับข้อเสนอโครงการภายใต้กรอบการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก โดยประเทศอาเซียนสนใจให้ความร่วมมือรับเป็นเจ้าภาพในการดำเนินโครงการต่างๆ ตามข้อเสนอของคณะทำงานเฉพาะกิจด้านการศึกษาของ EAS นอกจากนี้ ที่ประชุมฯ ยังเห็นพ้องกันว่าควรมีการจัดการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษา EAS อย่างเป็นทางการในอนาคต เพื่อให้การดำเนินงานด้านการศึกษาใน EAS บรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

๒. การผนึกความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการศึกษาในอาเซียน

๒.๑ การดำเนินโครงการความร่วมมือในระดับอุดมศึกษา ภายใต้โครงการ "Community & Harmony in ASEAN through Tertiary Education Relations (CHARTER)" ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเยาวชนอาเซียนให้ตระหนักถึงอัตลักษณ์

อาเซียน และเสริมสร้างความเข้าใจอันดีข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วยกิจกรรมการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การจัดหลักสูตรการเรียนรู้ด้านภาษา และการให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการของเอกชน

๒.๒ ที่ประชุมฯ เห็นชอบให้มีการจัดทำรายงานสำรวจความก้าวหน้าในการพัฒนาการศึกษาของอาเซียน อาเซียนบวกสาม และ EAS ทุก ๒ ปี ตามข้อเสนอของเลขาธิการอาเซียน โดยอาจร่วมมือกับธนาคารโลก ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย และองค์การยูเนสโก ทั้งนี้ในการจัดทำรายงานดังกล่าวควรให้ความสำคัญต่อความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงให้แก่ประชาชนทุกกลุ่ม ตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ และเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี ๒๕๕๔

การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนบวกสาม (ไม่เป็นทางการ)

การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนบวกสามจัดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการในวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔ โดยมี Dr. Haji Awang Abu Bakar bin Haji Apong รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของบรูไนดารุสซาลาม เป็นประธาน และ Mr. Liu Limin รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการของสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประธานร่วม โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศอาเซียนและจีน เกาหลี ญี่ปุ่น เข้าร่วมการประชุมด้วย

ที่ประชุมฯ ได้รับทราบการดำเนินโครงการภายใต้แผนการปฏิบัติการอาเซียนบวกสาม โดยในส่วนของประเทศไทยได้รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการต่างๆ ที่ประเทศไทยรับเป็นประเทศนำในการดำเนินการ เช่น โครงการส่งเสริมให้มีการสอนวิชาอาเซียนศึกษาและเอเชียตะวันออกศึกษา และโครงการประชุมวิชาการอาเซียนบวกสาม เป็นต้น นอกจากนี้ประเทศต่างๆ ได้รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการอาเซียนบวกสาม เช่น ประเทศมาเลเซียได้รายงานความก้าวหน้าในโครงการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับ

ประถมศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนในกลุ่มประเทศอาเซียนบวกสาม การดำเนินงานของสาธารณรัฐประชาชนจีนในโครงการสัมมนาอาเซียน-จีน สำหรับผู้บริหารการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การจัดสัปดาห์การศึกษาอาเซียน-จีน เป็นต้น

ที่ประชุมฯ ได้รับทราบการดำเนินโครงการด้านการอุดมศึกษาตามแผนปฏิบัติการอาเซียนบวกสามด้านการศึกษา และเห็นพ้องกันว่าการจัดทำแผนปฏิบัติการอาเซียนบวกสาม ควรให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับตามเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งในการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาตลอดชีวิตและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถเข้าถึงผู้เรียนทุกกลุ่ม รวมทั้งกลุ่มด้อยโอกาส ทั้งนี้ที่ประชุมฯ ได้มอบให้เจ้าหน้าที่อาวุโสของอาเซียนบวกสามจัดทำโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

การประชุมรัฐมนตรีศึกษา EAS (ไม่เป็นทางการ)

H. E. Prof. Mohammad Nuh รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติอินโดนีเซีย เป็นประธานการประชุมรัฐมนตรีศึกษา EAS (ไม่เป็นทางการ) ภายใต้หัวข้อ "การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยความร่วมมือในภูมิภาค" โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศอาเซียนและจีน เกาหลี ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย เข้าร่วมการประชุม

ดร. สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน ได้กล่าวถึงภูมิภาคเอเชียตะวันออก ซึ่งมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมของโลก การประชุมรัฐมนตรีศึกษา EAS จึงเป็นเวทีแห่งการส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออก โดยปัจจุบันมีความร่วมมือระหว่างกัน ในด้าน

การจัดความยากจน พลังงาน การศึกษา การเงิน การป้องกันการระบาดของไข้หวัดนก และการบรรเทาปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันในโลก ดังนั้นความร่วมมือในระดับภูมิภาคด้านการศึกษาในกรอบอาเซียน อาเซียนบวกสาม และ EAS จึงเป็นเวทีที่สำคัญในการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีและยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานภายใต้แผน ๕ ปี ด้านการศึกษาของอาเซียนที่ให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างโอกาสและพัฒนาการศึกษาในภูมิภาค ที่มีส่วนให้เกิดการลดช่องว่างในการพัฒนาการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ผู้นำในการก้าวสู่การเป็นประชาคมเอเชียตะวันออกเฉียง และเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนเพื่อการแข่งขันในภูมิภาค

นางสาวจูไรร์ตัน แสงบุญนำ หัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้กล่าวถึงความสำคัญต่อการพัฒนาความร่วมมือในภูมิภาคในการช่วยให้อาเซียนและประเทศต่างๆ บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษและการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน การลดช่องว่างในด้านความเสมอภาคและคุณภาพด้านการศึกษาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ความร่วมมือดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชากรทุกคนตั้งแต่วัยแรกเกิดจนถึงเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ประเทศต่างๆ จึงควรร่วมมือกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภูมิภาค ภายใต้การมีส่วนร่วมและร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม

ที่ประชุมฯ ได้ร่วมกันพิจารณาข้อเสนอโครงการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน EAS ดังนี้

1. **กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาระดับภูมิภาค** ประเทศรับดำเนินการ ได้แก่ ออสเตรเลีย มาเลเซีย นิวซีแลนด์ และเวียดนาม

2. **การพัฒนาความร่วมมือระดับภูมิภาคเพื่อจัดทำกรอบคุณวุฒิระดับชาติของ EAS** ประเทศรับดำเนินการ ได้แก่ อินโดนีเซีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย นิวซีแลนด์ และเวียดนาม

3. **การจัดตั้งเครือข่ายหน่วยงานจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและเทคนิคใน EAS** ยังไม่มีประเทศรับดำเนินการ

4. **โครงการความร่วมมือในการถ่ายโอนหน่วยกิต** ประเทศรับดำเนินการ ได้แก่ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์

5. **โครงการการจัดทำกรอบมาตรฐานการสอนใน EAS** ประเทศรับดำเนินการ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์

6. **โครงการการส่งเสริมศักยภาพเพื่อให้การรับรองอนุสัญญาการรับรองคุณวุฒิในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกของยูเนสโก** ประเทศรับดำเนินการ ได้แก่ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น มาเลเซีย และนิวซีแลนด์

7. **โครงการการศึกษา “การข้ามพรมแดนครู”** ยังไม่มีประเทศรับดำเนินการ

8. **โครงการพัฒนาผู้นำเยาวชนเอเชียตะวันออกเฉียง** ประเทศรับดำเนินการ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม

9. **โครงการการสอนภาษาที่สองใน EAS** ประเทศรับดำเนินการ ได้แก่ สิงคโปร์

10. **โครงการขึ้นทะเบียนสถาบันด้านอาชีวศึกษาใน EAS** ยังไม่มีประเทศรับดำเนินการ

11. **โครงการการจัดทำเว็บไซต์สำหรับครูในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง** ประเทศรับดำเนินการ ได้แก่ ฟิลิปปินส์

12. **โครงการการส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของผู้อบรมและผู้รับการอบรม** ประเทศรับดำเนินการ ได้แก่ อินโดนีเซีย และอินโดนีเซีย

13. **โครงการการประเมินผลการเรียนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง** ประเทศรับดำเนินการ ได้แก่ ออสเตรเลีย

ที่ประชุมฯ ได้เห็นชอบให้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรีศึกษา EAS ทุก ๒ ปี เริ่มต้นในปี ๒๕๕๕ โดยให้มีการจัดการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษา EAS ก่อนการประชุมรัฐมนตรีศึกษา EAS และให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านการศึกษา EAS

การบรรยายเรื่องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยความร่วมมือในภูมิภาค

โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาตินิโอดินเซีย ซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงที่มีประชากรรวมกันเป็นจำนวนร้อยละ ๕๐.๗ ของจำนวนประชากรทั้งหมดของโลก และเป็นกลุ่มประเทศที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง การดำเนินงานด้านการศึกษาในกรอบ EAS จึงมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการพัฒนาในด้านสาธารณสุข และค่านิยมแห่งมนุษยชาติ การจัดการศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงออกไปเพื่อการเตรียมเยาวชนให้มีรากฐานทักษะและความรู้ที่จำเป็นสำหรับสภาพการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

การจัดการศึกษาใน EAS จึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษา และเสริมสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่งกับประเทศใน EAS และระหว่าง EAS กับประเทศในภูมิภาคอื่นๆ ทั้งนี้ การดำเนินงานที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษา ได้แก่ การจัดทำกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และในระดับภูมิภาคเพื่อส่งเสริมการเคลื่อนย้ายนักเรียนและนักศึกษาในภูมิภาค ด้วยการส่งเสริมความเข้มแข็งของการดำเนินงานของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน ในการพัฒนาระบบการถ่ายโอนหน่วยกิตในภูมิภาครวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือกับสำนักเลขาธิการซีมีโอเพื่อพัฒนาคุณภาพครู การแลกเปลี่ยนทรัพยากรทางการศึกษา และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในภูมิภาค *

การประชุมหารือความร่วมมือ ด้านการศึกษาไทย-ลาว ครั้งที่ ๓

❖ พิมพัทธ์ เมืองนิล

Diplomatic relations between Thailand and Laos were first established in December 1950. Sixty years later in December 2010, the two countries began a year of celebrations to mark this auspicious anniversary. The 3rd Thai-Lao Conference on Education Cooperation, which was held in Krabi Province on August 29, 2011, took place within this context and therefore had special significance. It provided a platform for strengthening cooperation on education under the Memorandum of Understanding, signed on 20 March 2004. Priority was given to people-to-people exchanges, resource development as well as information exchange at all levels. In preparation for the ASEAN Community in 2015, the Thai side proposed the development of educational, cultural and sports activities, targeting higher secondary and vocational students.

การประชุมหารือความร่วมมือด้านการศึกษาไทย-ลาว ครั้งที่ ๓ ระหว่างคณะผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการแห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ที่จังหวัดกระบี่ ฝ่าย สปป. ลาว นำโดย ท่านบุญสูง ทิละสัก และฝ่ายไทยนำโดย นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การประชุมหารือความร่วมมือด้านการศึกษาไทย-ลาว ครั้งที่ ๓ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้าเกี่ยวกับการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทยและ สปป. ลาว ตามที่ได้มีการหารือในระหว่างการประชุมความร่วมมือด้านการศึกษาไทย-ลาว ครั้งที่ ๒ รวมถึงความร่วมมือด้านการศึกษาอื่นๆ ที่ได้ดำเนินการในช่วงปี ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบัน และการพิจารณาแนวทางการดำเนินความร่วมมือในอนาคต มีผู้เข้าประชุมจากไทยจำนวน ๒๖ คน และจาก สปป. ลาว จำนวน ๑๓ คน รวมทั้งสิ้น ๓๙ คน

ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาแนวทางการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสองประเทศในปัจจุบันและอนาคต ใน ๕ ขอบเขต ภายใต้บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษา ได้แก่ ๑) การแลกเปลี่ยนการเยือนของเจ้าหน้าที่ระดับสูง ผู้บริหารและบุคลากร ๒) การแลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์และนักวิจัย ๓) การแลกเปลี่ยนทุน

การศึกษาและการวิจัย ๔) การแลกเปลี่ยนข้อมูล การสอนในวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และ ๕) การพัฒนาตำราและหลักสูตรการสอน ทั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายยินดีให้การสนับสนุน และมีความร่วมมือระหว่างกันครอบคลุมทั้ง ๕ สาขา และในทุกระดับของการศึกษา อาทิ การสร้างความร่วมมือในการพัฒนาบุคลากร การแลกเปลี่ยนผู้บริหาร ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ และนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งโรงเรียนของรัฐบาลและเอกชน การแลกเปลี่ยนครูสอนภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาลาว ระยะเวลา ๑ เดือน ระหว่างโรงเรียน สปป. ลาว กับโรงเรียนในโครงการ Education Hub การจัดส่งครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ไปเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาเซียนในสถานศึกษาของ สปป.ลาว การสร้างความร่วมมือเพื่อการพัฒนาด้านวิชาการ ระดับผู้บริหาร ครู และนักเรียน ระหว่างสถาบัน อาชีวศึกษาของลาวกับสถาบันอาชีวศึกษาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ทั้งภาครัฐและเอกชน การแลกเปลี่ยนนวัตกรรมและเทคโนโลยี สู่ชุมชนด้านอาชีวศึกษา การฝึกประสบการณ์ ให้แก่นักศึกษาอาชีวศึกษาของ สปป. ลาว ในสถานประกอบการและสถาบันอาชีวศึกษาของไทย การสนับสนุนทุนการศึกษาในการพัฒนาบุคลากรภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากร และนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาค ลุ่มน้ำโขง การพัฒนาวิทยาลัยของลาว การสนับสนุนตำราและสื่อการเรียนการสอน การฝึกอบรมด้านการเรียนการสอน วิชา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ การฝึกอบรม การเขียนหลักสูตรระดับอนุบาล การศึกษา

ดูงานด้านการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพเพื่อการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายได้เห็นชอบให้สาน ต่อกิจกรรมความร่วมมือภายใต้โครงการที่ได้นำเสนอในการประชุมครั้งที่ ๒ และโครงการความร่วมมืออื่นๆ ได้แก่ โครงการความร่วมมือลาว - ไทย เพื่อพัฒนาการศึกษานอกระบบ โครงการความร่วมมือในการยกระดับครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา โครงการสานสัมพันธ์ เพื่อนบ้าน โครงการฝึกอบรมหลักสูตร Educational administration and management และโครงการพัฒนาสื่อ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ใน สปป. ลาว เป็นต้น

ที่ประชุมได้เห็นชอบให้ดำเนินโครงการ ความร่วมมือไทย-ลาว ฉลอง ๖๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูต (โครงการแลกเปลี่ยน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา ไทย-ลาว) ซึ่งเสนอโดยสำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ เพื่อร่วมฉลองในโอกาสครบรอบ ๖๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย และลาว และเป็นการกระชับความสัมพันธ์อัน ดีระหว่างกัน รวมทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนของ สองประเทศได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำไปสู่การ เป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ โดยจะจัด กิจกรรมในลักษณะค่ายวิชาการกิจกรรมเสริม สร้างความสัมพันธ์ การสร้างและพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ การบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมด้านศิลปะ (วาดภาพ) การแสดง และกีฬา ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา ของสองประเทศ จำนวน ๕๐ คน (นักเรียน

ประเทศละ ๒๐ คน และครูประเทศละ ๕ คน) นอกจากนี้ สปป. ลาว ยินดีให้ความร่วมมือในการส่งนักวิจัยเข้าร่วมโครงการวิจัยเปรียบเทียบ เกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริม การศึกษาด้านภาษาต่างประเทศในประเทศ อาเซียน ซึ่งเสนอโดยสำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานวิจัย เปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตร์ในการ ส่งเสริมการศึกษาด้านภาษาต่างประเทศใน ประเทศไทยและ สปป. ลาว และนำไปสู่การ วางแผนการดำเนินงานในภาพรวมของอาเซียน ต่อไป

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมหารือความร่วมมือ ด้านการศึกษาไทย-ลาว ครั้งที่ ๔ ในปี ๒๕๕๕ ซึ่ง ทั้งสองฝ่ายจะหารือเรื่องกำหนดวันและสถานที่ ประชุมอีกครั้ง

อนึ่ง ในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ คณะ ผู้แทนจาก สปป. ลาว ได้ไปศึกษาดูงานด้าน การจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาที่ โรงเรียนอามาศวิทยานชนกุล และด้านการศึกษานอกโรงเรียนที่สำนักงาน กศน. จังหวัดกระบี่ และ กศน. ตำบลปลายพระยาด้วย *

กระทรวงศึกษาธิการ ไทย-บรูไนดารุสซาลาม สานความร่วมมือด้าน การศึกษาตามกรอบ MOU เพื่อมุ่งเตรียมคนสู่ประชาคม อาเซียน ๒๕๕๘

โกมุที ยมฉันทน์*

Under the frameworks of SEAMEO and ASEAN, Thailand and Brunei Darussalam have worked closely as regional partners in development for the past twenty seven years. Together they have sought to nurture human capacities and build a better quality of life for the people of the region. The two countries share the belief that education can promote mutual understanding and respect in accordance with the concept of "One ASEAN Community". The Memorandum of Understanding (MOU), signed in Brunei Darussalam on 19th October 2009, opened up new possibilities for learning from each other for mutual benefit. To translate the commitments made under the MOU into concrete actions, the Thai Ministry of Education hosted the first Thailand-Brunei Darussalam Joint Working Group Meeting on Education in Bangkok on 8th September 2011. The two sides explored the different linkages which could be developed to facilitate the exchange of people, ideas and resources within the identified fields of cooperation.

เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ โรงแรม อมารีวอเตอร์เกท กรุงเทพฯ กระทรวงศึกษาธิการของไทย ได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม คณะทำงานร่วมด้านการศึกษาระหว่าง กระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย นำโดย นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และคณะผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการบรูไนดารุสซาลาม นำโดย Mr.Haji Mahrub bin Hj Murni ปลัดกระทรวงศึกษาธิการของบรูไนดารุสซาลาม โดยมีผู้แทนองค์กรหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่ายเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวด้วย

พิธีเปิดการประชุม

Mr. Haji Mahrub bin Hj Murni ปลัดกระทรวงศึกษาธิการของบรูไนดารุสซาลามได้กล่าวถึงความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกันที่จะนำไปสู่การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในปี ๒๕๕๘ โดยประเทศบรูไนดารุสซาลามประสงค์ที่จะเรียนรู้ประสบการณ์จากประเทศไทยในการดำเนินความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านอาชีวศึกษาและการกีฬา

นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ ได้กล่าวถึงการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทยและบรูไนดารุสซาลามตามกรอบบันทึกความเข้าใจด้านการศึกษาซึ่งได้มีการลงนามร่วมกันเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยในปัจจุบันประเทศไทยและบรูไนดารุสซาลามได้เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษา โดยเฉพาะในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่ทั้งสองประเทศจะต้องผนึกความร่วมมือระหว่างกันเพื่อสร้างศักยภาพและการแข่งขันของอาเซียน

ในโลกเศรษฐกิจ การประชุมฯ ครั้งนี้จึงเป็นการแปลงนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษาดำเนินที่กความเข้าใจด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

การเจรจาความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยและบรูไนดารุสซาลาม มีดังนี้

ข้อเสนอฝ่ายไทย

๑) ความร่วมมือด้านการพัฒนาภาษาอังกฤษ

๑.๑ ผู้แทนสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา ได้นำเสนอโครงการความร่วมมือในหัวข้อ "Thai-Brunei Darussalam Joint Education Research: A Comparative Study on English Teaching in Basic Education" ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาความร่วมมือในการพัฒนานโยบายและแนวทางการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ๑) การวิเคราะห์นโยบายด้านการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ๒) การจัดเตรียมรายงานและคู่มือการสอนภาษาอังกฤษ ๓) การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามคู่มือการสอนภาษาอังกฤษ และ ๔) การหลอมรวมรายงานและคู่มือการสอนภาษาอังกฤษที่ทั้งสองประเทศจัดทำเข้าด้วยกันโดยมีมติที่ประชุมให้ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะมีความร่วมมือในหลักการภายใต้ข้อเสนอโครงการฯ มอบหมายผู้ประสานงานการดำเนินโครงการโดยฝ่ายบรูไนดารุสซาลาม ได้แก่ ผู้อำนวยการด้านการพัฒนาหลักสูตรฝ่ายไทยได้แก่ ผู้แทนสำนักเลขาธิการสภาการศึกษาและเริ่มดำเนินการในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ใช้เวลาดำเนินโครงการ ๑ ปี นอกจากนี้ให้นำเสนอผลการดำเนินโครงการฯ ในการประชุมคณะทำงานร่วมด้านการศึกษาไทย-บรูไนฯ ครั้งที่ ๒

๑.๒ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำเสนอโครงการ หัวข้อ “Educational Cooperation on Bilingual Education” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาผ่านการแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงนโยบายและการปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนสองภาษาของประเทศไทย และบรูไนดารุสซาลาม นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนภาษาอังกฤษควบคู่กับการใช้สื่อการสอน ขอบข่ายความร่วมมือประกอบด้วย การส่งครูไทยไปศึกษาดูงานด้านการจัดการเรียนการสอนสองภาษาในประเทศบรูไนฯ รวมทั้งการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนนักรักเรียน ครูและนักเรียนของทั้งสองประเทศด้วย ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะมีความร่วมมือในหลักการภายใต้ข้อเสนอโครงการดังกล่าว มอบหมายผู้ประสานงานการดำเนินโครงการฯ โดยฝ่ายบรูไนดารุสซาลาม ได้แก่ รักษาการผู้อำนวยการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฝ่ายไทย ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับภาคการศึกษาของบรูไนดารุสซาลาม ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างกันตามบันทึกความเข้าใจด้านการศึกษา

๑.๓ ผู้แทนสถาบันพัฒนาครูคณาจารย์ และผู้บริหารการศึกษา ได้นำเสนอโครงการ “Competency Building Program for Educational Leaders for the ASEAN Community” ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพการฝึกอบรมภาษาอังกฤษให้แก่ผู้บริหารการศึกษาของไทยเพื่อพัฒนาศักยภาพในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน โดยขอให้ประเทศบรูไนดารุสซาลามจัดส่งผู้ฝึกอบรมการสอนภาษาอังกฤษมาช่วยพัฒนาหลักสูตรด้านการฝึกอบรมภาษาอังกฤษ รวมทั้งส่งผู้ฝึกอบรมมาช่วยฝึกอบรมด้านภาษาอังกฤษให้แก่ผู้บริหารการศึกษาของประเทศไทย

โดยมีมติที่ประชุมให้ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะมีความร่วมมือในหลักการภายใต้ข้อเสนอโครงการฯ มอบหมายผู้ประสานงานการดำเนินโครงการฯ โดยฝ่ายบรูไนดารุสซาลาม ได้แก่ รักษาการผู้อำนวยการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบุคลากรจากหน่วยงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของบรูไนดารุสซาลาม และฝ่ายไทย ได้แก่ ผู้แทนสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะมีความร่วมมือระหว่างกันนอกเหนือจากด้านการพัฒนาทักษะทางภาษา และกระทรวงศึกษาของไทยจะจัดส่งข้อเสนอโครงการฯ ให้บรูไนดารุสซาลามพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๒) ความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนครูด้านการศึกษาพิเศษ

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำเสนอโครงการ Exchange of Special Education Teachers in Four Areas of Disability: intellectual and physical

disability and hearing and visual impairment มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษาพิเศษของทั้งสองประเทศ ด้วยการแลกเปลี่ยนการศึกษาดูงานและการแลกเปลี่ยนครูด้านการศึกษาพิเศษ ประกอบด้วยการศึกษาดูงานด้านการสอนในชั้นเรียน และการร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการพัฒนาการศึกษาพิเศษของทั้งสองประเทศ ซึ่งมีมติที่ประชุมให้ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะมีความร่วมมือในหลักการภายใต้ข้อเสนอโครงการฯ มอบหมายผู้ประสานงานการดำเนินโครงการฯ โดยฝ่ายบรูไนดารุสซาลาม ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานทางการศึกษาพิเศษ และฝ่ายไทย ได้แก่ ผู้อำนวยการด้านการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาพิเศษ โดยความร่วมมือด้านการศึกษาพิเศษจะรวมถึงการศึกษาดูงานด้านการเรียนร่วมในบรูไนดารุสซาลามและในประเทศไทย

๓) ความร่วมมือด้านการเคลื่อนย้ายนักเรียนที่ขยายต่อโครงการ M-I-T (โครงการเคลื่อนย้ายนักเรียนที่ดำเนินร่วมกันในประเทศไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย) โดย

ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเสนอให้มีการแลกเปลี่ยนนักเรียนที่ขยายโครงการไปยังประเทศบรูไนดารุสซาลามด้วย โดยมีมติที่ประชุมนั้นได้รับแจ้งจากฝ่ายบรูไนดารุสซาลามว่าระบบการศึกษาของบรูไนดารุสซาลามยังไม่พร้อมให้มีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตามยินดีที่จะรับข้อเสนอของฝ่ายไทยไปพิจารณาและจะแจ้งให้ฝ่ายไทยทราบเมื่อมีความพร้อมต่อไป

ข้อเสนอฝ่ายบรูไนดารุสซาลาม

๑) ข้อเสนอโครงการในขอบข่ายด้านอาชีวศึกษา

๑.๑ การนำเสนอโครงการ The Provision of Professional Development (Skills Training) for Teaching Staff (Technical and Vocational Education) โดยประสงค์ที่จะมีความร่วมมือกับฝ่ายไทยในด้านการพัฒนาการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมในด้าน ๑) การท่องเที่ยวและการต้อนรับ ๒) เครื่องจักรที่ควบคุมโดยระบบคอมพิวเตอร์ ๓) เครื่องทำความเย็นและตู้ทำความเย็น โดยฝ่ายบรูไนดารุสซาลามจะส่งครูด้านอาชีวศึกษาที่บรรจุใหม่จำนวน ๒ คน มาศึกษาดูงานที่ประเทศไทย ๒ สัปดาห์ ซึ่งมีมติที่ประชุมได้ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการรับเป็นหน่วยประสานการดำเนินโครงการในเรื่องดังกล่าว และจะได้ส่งต่อข้อเสนอโครงการไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการต่อไป

๑.๒ การนำเสนอโครงการ Short Term Work Attachment Programme for Staff Instructors at Relevant Institutions and Related Industry ฝ่ายบรูไนดารุสซาลาม

ประสงค์จะมีความร่วมมือกับไทยในการพัฒนาการศึกษา ด้าน การศึกษา เทคนิค และ อาชีวศึกษาและการฝึกอบรม ในทักษะด้าน ๑) วิศวกรรมการบิน และ ๒) ด้านการเกษตรและการประมง การดำเนินโครงการประกอบด้วย การส่งครูของบรูไนดารุสซาลาม ๒ คน มาฝึกปฏิบัติงานในประเทศไทยในหลักสูตรระยะสั้น ๓ สัปดาห์ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับทักษะดังกล่าว โดยมีมติที่ประชุมให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการรับเป็นหน่วยประสานการดำเนินโครงการในเรื่องดังกล่าว และจะได้ส่งต่อข้อเสนอโครงการไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการต่อไป

๒) โครงการความร่วมมือด้านการกีฬา

ฝ่ายบรูไนดารุสซาลามได้นำเสนอโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาการกีฬาในบรูไนดารุสซาลาม โดยประสงค์จะมีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาด้านการกีฬาของไทย ด้วยการฝึกอบรมกีฬา การพัฒนาผู้ฝึกสอน การแลกเปลี่ยนกิจกรรมด้านการกีฬา การจัดค่ายกีฬา โดยโครงการจะดำเนินการปีละ ๒ ครั้ง ระยะเวลาครั้งละ ๒-๓ สัปดาห์ การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสถาบันด้านการกีฬา การสร้างโอกาสและการพัฒนามาตรฐานด้านการกีฬาระหว่างประเทศทั้งสองให้แน่นแฟ้นมากขึ้น โดยมีมติที่ประชุมให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการรับเป็นหน่วยประสานการดำเนินโครงการในเรื่องดังกล่าว และจะได้ส่งต่อข้อเสนอโครงการไปยังกรมพลศึกษากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อพัฒนาความร่วมมือในเรื่องดังกล่าวต่อไป

การศึกษาดูงาน

ในวันที่ ๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๔ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดการศึกษาดูงานให้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการบรูไนดารุสซาลาม และคณะ จำนวน ๒ แห่ง คือ ๑) สถาบันการพลศึกษา และโรงเรียนกีฬา ณ จังหวัดสุพรรณบุรี ภายใต้การดำเนินงานของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ๒) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ณ จังหวัดสุพรรณบุรี ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ✨

การประชุมคณะกรรมการบริหาร ของศูนย์อินโนเทค ครั้งที่ ๕๕ : พร้อมจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน มุ่งสร้างนวัตกรรม เพื่อเตรียมคนสู่ประชาคมอาเซียน ๒๕๕๘

❖ ขนิษฐา ห้านริตติชัย

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบให้นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารของศูนย์ซีมีโอ อินโนเทค ครั้งที่ ๕๕ ระหว่างวันที่ ๒๗-๓๐ กันยายน ๒๕๕๔ ณ โรงแรม Sanur Paradise Plaza เมืองบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

พิธีเปิดการประชุมฯ จัดขึ้นในวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓ โดยมี Prof. Dr. Ainum Na'im ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้กล่าวเปิดการประชุม พร้อมทั้งแสดงความชื่นชมศูนย์อินโนเทคที่ได้สร้างสรรค่นวัตกรรมด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาชุมชนและทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะใน ๔ ประเด็นที่สำคัญ ประกอบด้วย การพัฒนานักเรียน ครู โครงสร้างพื้นฐานการศึกษา และการสนับสนุนด้านงบประมาณ นอกจากนี้ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่จะช่วยในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน พร้อมทั้งมุ่งหวังที่จะให้ศูนย์อินโนเทคเป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายจำนวน ๑๒ ปีของอินโดนีเซีย การส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสได้รับการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาครูให้ได้รับการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมสำหรับศตวรรษที่ ๒๑

การดำเนินการประชุม

การประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ ๕๕ เริ่มต้นด้วยคำกล่าวของคณะกรรมการบริหารฯ ซึ่งเป็นสมาชิกของประเทศซีมีโอ โดยมี Ms. Tham Yoke Chun ผู้แทนคณะกรรมการบริหารฯ ของสิงคโปร์เป็นประธาน โดยในส่วนของประเทศไทย นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ ได้กล่าวแสดงความชื่นชมต่อการดำเนินงานของศูนย์อินโนเทค ซึ่งประเทศไทยได้ร่วมมือกับศูนย์อินโนเทคในการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยความร่วมมือครั้งล่าสุดได้แก่ ความร่วมมือในการจัดการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา

The 55th Governing Board Meeting of SEAMEO INNOTECH was organized in Indonesia between 27 and 30 September 2011. The purpose of the meeting was to exchange viewpoints and best practices under the SEAMEO INNOTECH Regional Education Program (SIREP) as well as to develop the educational systems, technological infrastructure, networks and cooperation partnerships and operational structure of INNOTECH. In addition, several approaches to decentralization of education were discussed and a relevant research study was presented by Indonesia.

ภายใต้โครงการ TEACHeXCELS ซึ่งศูนย์อินโนเทคได้ร่วมมือกับสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการของไทยยังมุ่งหวังที่จะมีความร่วมมือกับศูนย์อินโนเทคใน

การพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีทักษะที่เหมาะสมสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสอดคล้องกับการเคลื่อนย้ายแรงงาน และการเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

นอกจากนี้ ผู้อำนวยการศูนย์อินโนเทคยังได้รายงานการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในรอบปีที่ผ่านมา พร้อมทั้งกล่าวถึงโอกาสและสภาพการณ์ท้าทายต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของภูมิภาค การเสริมสร้างขีดความสามารถในการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนและการสร้างอัตลักษณ์อาเซียน รวมทั้งการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนของยูเนสโก และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ คณะกรรมการบริหารฯ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการความร่วมมือระหว่างกัน ในภูมิภาค โดยเฉพาะการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีภายใต้การดำเนินงานความร่วมมือในโครงการการศึกษาของอินโนเทคในภูมิภาค (SIREP) รวมทั้งการพัฒนาระบบและโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีด้านการศึกษา การพัฒนาเครือข่ายและหุ้นส่วนความร่วมมือ และการพัฒนาโครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์อินโนเทค

ในการดำเนินงานของศูนย์อินโนเทค **ผู้แทนประเทศไทยแสดงความสนใจเกี่ยวกับโครงการในการจัดทำคู่มือครูเพื่อการพัฒนาและสร้างขีดความสามารถเกี่ยวกับอาเซียน และโครงการพัฒนาสื่อการสอนเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** ซึ่งศูนย์อินโนเทคแจ้งว่า คู่มือครูดังกล่าวได้มีการเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของศูนย์อินโนเทคแล้ว สำหรับการผลิตสื่อการสอนเพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียนนั้นกำลังดำเนินการ

ที่ประชุมฯ ได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งกองทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรมของอินโนเทค ภายใต้กองทุน Endowment Fund เพื่อสนับสนุนการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในประเทศสมาชิกซีมีโอ และการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผน ๕ ปี รอบที่ ๔ ของอินโนเทค ที่มุ่งให้อินโนเทคพัฒนาคุณภาพและการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศสมาชิกซีมีโอ รวมถึงการพัฒนา นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และการดำเนินการวิจัยและการพัฒนา ด้านการศึกษา **ในเรื่องนี้ผู้แทนประเทศไทยได้เสนอว่าอินโนเทคควรดำเนินงานวิจัยเพื่อรองรับการก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนและการเคลื่อนย้ายแรงงานในอนาคต โดยควรมีการศึกษาศักยภาพและข้อได้เปรียบของอาเซียนในเชิงเศรษฐกิจเพื่อสามารถแข่งขันในตลาดโลก** ในขณะที่ผู้แทนจากสิงคโปร์ได้เสนอว่าควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสื่อและดิจิทัล เพื่อสามารถแข่งขันในศตวรรษที่ ๒๑

ที่ประชุมฯ ได้เห็นชอบให้ศูนย์อินโนเทคจัดหลักสูตรการฝึกอบรมสำหรับปี ๒๕๕๕/๒๕๕๖ ภายใต้เงินกองทุนการพัฒนาด้านการศึกษาของซีมีโอ (SEDF) ประกอบด้วย **สมรรถนะ M** ได้แก่ การสร้างสันติภาพ **สมรรถนะ N** การสร้างประชาคมอาเซียน **สมรรถนะ N** การเป็นหุ้นส่วนระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยให้มีการหลอมรวมกับหลักสูตรภายใต้ **สมรรถนะ B** การวางแผนด้านการบริหารจัดการเพื่อให้โรงเรียนเป็นฐานและ **สมรรถนะ C** เรื่อง การปฏิรูปหลักสูตร

ในวันสุดท้ายของการประชุมได้มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อ **Policy Research & Decentralization** โดยผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติอินโดนีเซีย ได้นำเสนอการศึกษาเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการศึกษาในอินโดนีเซีย ภายใต้หลักการที่ให้การศึกษากลายเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้ของชาติ การตระหนักถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น กระบวนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการ การให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการของการใช้โรงเรียนเป็นฐาน การแบ่งปันความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานจัดการศึกษาในส่วนกลางและท้องถิ่น การจัดการด้านงบประมาณที่ดำเนินการโดยกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติอินโดนีเซีย ทั้งนี้ รัฐบาลแห่งชาติอินโดนีเซียได้ดำเนินการด้านการกระจายอำนาจการศึกษา ด้วยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับชาติ การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายมาตรฐานการศึกษา ระดับชาติ การประเมินผลการกระจายอำนาจการศึกษาตามมาตรฐานระดับชาติ การศึกษาศักยภาพด้านการศึกษาของท้องถิ่น การส่งเสริมและให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษาตามความจำเป็น ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นการกระจายอำนาจการศึกษา โดยประเด็นสำคัญของการกระจายอำนาจการศึกษา ประกอบด้วย การปกครองและกระจายอำนาจด้านการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนและการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือ การพัฒนาและการฝึกอบรมครู การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การบริหารการเงินของโรงเรียน การสร้างนวัตกรรมและการเป็นผู้นำด้านการสอน นอกจากนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จหลัก ๑๐ ประการที่เชื่อมโยงต่อการพัฒนาโรงเรียน ประกอบด้วย

- ๑) การมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาที่กำหนดโดยผู้นำ
- ๒) การมีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ คู่มือเชิงนโยบายและการดำเนินการ
- ๓) การกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนที่เอื้อต่อความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานจัดการศึกษาระดับชาติและท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๔) การมีมาตรฐานการปฏิบัติงานและการตรวจสอบที่ชัดเจน
- ๕) การสื่อสาร การสนับสนุนและกลไกการขับเคลื่อนทางสังคมที่มีประสิทธิภาพ
- ๖) การมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้มแข็ง ตลอดจนการเป็นหุ้นส่วนระหว่างชุมชนและโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๗) การเสริมสร้างศักยภาพเชิงบูรณาการ (มาตรฐานด้านคุณสมบัติ แนวทางการสร้างศักยภาพ การประสานการพัฒนาศักยภาพระหว่างหน่วยงานในชุมชนและระดับชาติ การปรึกษาด้านการสอน และการเป็นที่เลี้ยง)
- ๘) โครงสร้างการปกครองที่สนับสนุนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- ๙) ระบบการสนับสนุนและการจัดสรรทรัพยากรที่พอเพียง
- ๑๐) การจัดการควบคุมและการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีระบบ

ทั้งนี้ ที่ประชุมฯ ได้นำเสนอแนวทางการกระจายอำนาจการศึกษาสำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในอนาคต ได้แก่ การประสานนโยบายการศึกษาในระดับชาติและท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกัน การพัฒนาสมรรถนะและเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรอย่างมีระบบ การสร้างความเข้มแข็งของการบริหารจัดการด้านการเงิน การเสริมสร้างศักยภาพของผู้บริหารและกลไกการประกันคุณภาพในระดับอำเภอและโรงเรียน การสร้างกระบวนการคิดและแนวปฏิบัติในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับชาติและระดับโลก การส่งเสริมประชาธิปไตยในการบริหารจัดการศึกษาที่ตรวจสอบได้ การร่วมแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดีและประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมในการสร้างประชาคมแห่งการเรียนรู้ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพและปรับปรุงประสิทธิภาพการกระจายโอกาสการศึกษา *

งานสัมมนาทางวิชาการโปรตุเกสศึกษา ในโอกาสการฉลองครบรอบ ๕๐๐ ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-โปรตุเกส

- ❖ สมทรง งามวงศ์
- ❖ จิตรลดา จันทร์แหมยม

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้จัดงานสัมมนาทางวิชาการโปรตุเกสศึกษา ในโอกาสการฉลองครบรอบ ๕๐๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกส โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษาของโปรตุเกส รวมทั้งประวัติความสัมพันธ์อันยาวนานระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐโปรตุเกส ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้สนใจได้รับทราบอย่างกว้างขวาง โดยได้จัดงานสัมมนา ในวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔ และวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔ ที่มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีครู อาจารย์ ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจเข้าร่วมงานสัมมนาทั้งสองแห่งมากกว่า ๑,๕๐๐ คน

การจัดงานสัมมนาในภาคเช้าเน้นการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกสและองค์ความรู้ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการศึกษาของโปรตุเกส โดยเริ่มต้นด้วยการฉายสารคดี “๕๐๐ ปี ความสัมพันธ์สยาม-โปรตุเกส” การกล่าวต้อนรับโดยอธิการบดีของมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง ประธานในพิธีเปิดการสัมมนา นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวเปิดงาน จากนั้นเป็นการแสดงชุดระบำมิตรไมตรีไทย-โปรตุเกส การปาฐกถาพิเศษ ในหัวข้อ “ความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกส” และการบรรยายเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา สังคม และวัฒนธรรมโปรตุเกส ส่วนภาคบ่ายมีการแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์โปรตุเกส โปรตุเกสในปัจจุบัน และความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกส โดยทีมนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดที่จัดงาน และจังหวัดใกล้เคียง

นอกจากนี้ ภายในงานยังมีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับโปรตุเกส และความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกส การแสดงภาพวาด และเรียงความที่ได้รับรางวัล การจัดมุมแสดงของที่ระลึกจากโปรตุเกส มุมแสดงตราไปรษณียากร ๕๐๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกส และการสาธิตขนมไทยต้นตำรับโปรตุเกส

• การฉายสารคดี “๕๐๐ ปี ความสัมพันธ์สยาม-โปรตุเกส” ของบริษัท เดอะเนชั่น โปรดักส์ดิง จำกัด

สารคดีเริ่มต้นด้วยภาพกองเรือโปรตุเกสนำโดยวาสโก ดา กามา นักเดินเรือผู้โด่งดังของโปรตุเกสเดินทางข้ามแหลมกู๊ดโฮปเพื่อมุ่งสู่อินเดีย นครแห่งเครื่องเทศ เมื่อปี พ.ศ. ๒๐๔๑ เพื่อภารกิจที่สำคัญคือการเผยแพร่ศาสนาคริสต์ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๐๕๔ กองเรือโปรตุเกสได้ขยายอาณาเขตทางการค้าและศาสนา มายังดินแดนอุษาคเนย์ โดยเข้ายึดเมืองมะละกา และในปีเดียวกัน อัลฟงซู ดือ อัลบูแควร์เกอ ผู้สำเร็จราชการโปรตุเกสได้

Five centuries ago, Portugal was the first western power to establish diplomatic relations with Thailand. To commemorate the five hundredth anniversary (1511-2011), the Bureau of International Cooperation joined forces with the Ministry of Foreign Affairs, Burapha University, Khon Kaen University, Chulalongkorn University, Thammasat University to organize two seminars aimed at strengthening knowledge and understanding on the political, economic, social, cultural and educational ties between the two countries. Burapha University and Khon Kaen University were selected as the venue for these activities as these universities already have established linkages with institutions in Portugal. A range of activities were included to attract people of all age groups. For example, primary students were invited to submit pictures illustrating the relationship in a drawing competition and their work was displayed in a special exhibition; secondary students demonstrated their knowledge in a special quiz; university students articulated the relationship by participating in an essay writing competition; and academics raised awareness of educational opportunities talking about their experiences studying at Portuguese universities. In addition, all participants were treated to displays of dancing and were able to learn about the Portuguese origins of some well known Thai desserts.

* หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับนานาชาติ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
** นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ส่งทูตนามว่า คูอาร์ตือ เฟอ์นันดีซ เดินทางมายังกรุงศรีอยุธยาเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีอย่างเป็นทางการ ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๒ ซึ่งทรงแสดงพระราชไมตรีต้อนรับคณะทูตชาวโปรตุเกสเป็นอย่างดี ถือเป็นกาเปิดบ้านทักหน้าแรกของประวัติศาสตร์ความทรงจำระหว่างไทยและโปรตุเกสซึ่งเป็นชาวยุโรปชาติแรกที่เข้ามาในสยามอย่างเป็นทางการและสืบสานสัมพันธต่อเนื่องมายาวนานจนถึงปัจจุบัน

• การบรรยายเกี่ยวกับ “ความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกส”

โดย นายภาควิวัฒน์ ประภักกะมานนท์ อดีตเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงลิสบอน สาธารณรัฐโปรตุเกส
ผ.ศ.ดร.จาริต ดิงศรีทิพย์ รักษาการผู้อำนวยการศูนย์ยุโรปศึกษา แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยากรทั้งสองท่านได้บรรยายให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประเทศโปรตุเกส รวมถึงความสัมพันธ์อันยาวนานระหว่างไทยและโปรตุเกส ดังนี้

• การเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจของโปรตุเกส

โปรตุเกสเป็นประเทศเล็กๆ ตั้งอยู่ในคาบสมุทรไอบีเรีย มีเนื้อที่ ๙๒,๓๙๑ ตร.กม. ซึ่งเล็กกว่าไทย ๕ เท่า มีประชากร ๑๐.๗ ล้านคน ภาษาที่ใช้คือ ภาษาโปรตุเกส ประชากรส่วนใหญ่ ๙๔ % นับถือศาสนาคริสต์ มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในอดีตโปรตุเกสปกครองด้วยระบอบกษัตริย์มายาวนานกว่า ๕๐๐ ปี แต่ปัญหาความตกรุดำทางเศรษฐกิจและการดำเนินนโยบายที่ผิดพลาด จากประเทศมหาอำนาจกลายเป็นประเทศขนาดเล็กที่ยากจน ซึ่งเป็นเรื่องที่สังคมโปรตุเกสยอมรับไม่ได้ ต่อมาในปี ๑๙๐๘ พระเจ้าคาร์ลอส จึงถูกลอบปลงพระชนม์โดยพวกหัวรุนแรง จากนั้นเจ้าฟ้าชายมานูแอล พระราชโอรสได้เสวยราชย์เป็นพระเจ้ามานูแอลที่ ๒ ขึ้นปกครองได้เพียง ๓ ปี ก็ถูกรัฐประหารจากกลุ่มที่นิยมการปกครองแบบสาธารณรัฐ ในปลายปี ๑๙๑๐ โปรตุเกสได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นรูปแบบสาธารณรัฐ

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ทหารโปรตุเกสได้ทำการปฏิวัติ และปลดรัฐบาลออก โดยเปลี่ยนระบบการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ประชาชนได้ให้กำลังใจทหารโดยนำดอกคาร์เนชั่นสีแดงที่ปลายกระบองปืน จึงเป็นที่มาของ “การปฏิวัติดอกคาร์เนชั่น” ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๑๙๗๔ และอาณานิคมในเอเชียก็ได้ถูกปลดปล่อยหลังจากการปฏิวัติคาร์เนชั่นในครั้งนี้ ได้แก่ เมืองกัว มะละกา มาเก๊า และติมอร์ตะวันออก

ภายหลังการปฏิวัติและเปลี่ยนแปลงการปกครอง โปรตุเกสก็ยังคงประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ จนกระทั่งปี ๑๙๘๖ โปรตุเกสได้เข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรป ทำให้เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวขึ้นแต่ก็ไม่มากนัก สินค้าหลักของโปรตุเกส ได้แก่ ชิ้นส่วนอุตสาหกรรม และอาหาร ค่าแรงที่สูงขึ้นทำให้ประสิทธิภาพในการขายลดลง เป็นผลให้การค้าของโปรตุเกสขาดดุลมาตลอด ๑๕ ปี ทำให้ประเทศต่างๆ ไม่ค่อยปล่อยเงินกู้ให้โปรตุเกสเพราะเกรงว่าโปรตุเกสจะไม่สามารถชำระเงินคืนได้

ความสัมพันธ์ด้านการค้าระหว่างไทยกับโปรตุเกสที่ผ่านมามีตัวเลขค่อนข้างน้อย ปัจจัยสำคัญอาจเป็นเพราะว่าทั้งไทยและโปรตุเกสเป็นตลาดขนาดเล็ก และนักธุรกิจก็ไม่ค่อยที่จะสนใจการค้าระหว่างกันมากนัก นอกจากนี้การเดินทางระหว่างประเทศทั้งสองยังไม่สะดวก เนื่องจากยังไม่มีสายการบินที่บินถึงโปรตุเกสโดยตรง ต้องเดินทางไปต่อเครื่องเครื่องบินที่เมืองหลวงใหญ่ๆ ในทวีปยุโรป เพื่อเดินทางไปยังเมืองลิสบอนของโปรตุเกส อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีแรงงานไทยเข้าไปทำงานในโปรตุเกสอยู่ประมาณ ๕๐๐-๖๐๐ คน ส่วนมากเป็นแรงงานไร้ฝีมือทำงานด้านการเกษตร

• ความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกส ในสมัยต่างๆ

ความสัมพันธ์สมัยกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. ๒๐๕๔ - พ.ศ. ๒๓๑๐) โปรตุเกสเดินทางมายังกรุงศรีอยุธยาเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีอย่างเป็นทางการ เพื่อ

ติดต่อค้าขายกับกรุงศรีอยุธยาโดยขายอาวุธปืนและกระสุนให้ไทย และซื้อข้าว เครื่องเทศ และของป่าจากไทย และจุดประสงค์อีกประการหนึ่งคือ การเผยแพร่ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก โปรตุเกสได้เข้ามาช่วยเหลือสยามในทางด้านการทหาร มีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ในยุคนั้นเข้ามาเผยแพร่ในสยาม มีการช่วยสยามสร้างป้อมปราการ สร้างปืนใหญ่ จนกระทั่งได้รับพระราชทานที่ดินให้สร้างเป็นหมู่บ้านโปรตุเกส

ความสัมพันธ์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. ๒๓๒๕ - พ.ศ. ๒๕๐๓) ความสัมพันธ์ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์อยู่ในระดับปกติ ได้มีการลงนามในสนธิสัญญาการค้าและการเดินเรือ มีความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ซึ่งถือว่าทั้งสองฝ่ายมีเจตนาสมัครใจต่อกัน

ความสัมพันธ์สมัยรัชกาลที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๐๓ - ปัจจุบัน) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จ เยือนโปรตุเกส โดยมี ฯพณฯ โรดริเกซ โทมัส ประธานาธิบดีในสมัยนั้น พร้อมด้วยคณะรัฐบาลถวายการต้อนรับ การเสด็จฯ ประเทศโปรตุเกสในครั้งนี้ สื่อต่างๆ ได้เผยแพร่ข่าวและสารคดีเกี่ยวกับประเทศไทยและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับโปรตุเกส ตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน โดยมีผู้สนใจอย่างแพร่หลาย นับว่าเป็นการส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีระหว่างประเทศทั้งสองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

• สนทนาภาษา การศึกษา และวัฒนธรรม ตอน “เปิดบ้าน ๕๐๐ ปี กระชับสัมพันธไมตรีไทย-โปรตุเกส”

โดย ผ.ศ.ดร.ดวงฤดี เชิดวงศ์เจริญสุข ผ.ศ.ดร.วันแข็ง สิทธิกิจโยธิน และ อ.ดร.เอกพงศ์ สุวัฒน์มาลา

มหาวิทยาลัยในโปรตุเกส ได้มีความร่วมมือด้านอุดมศึกษากับมหาวิทยาลัยของไทย เช่น มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา นอกจากนี้ ยังมีนักศึกษาไทยได้รับทุนไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท-เอก ทั้งมหาวิทยาลัยปอโต้และมหาวิทยาลัยในเมืองลิสบอน โดยมีคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งเป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยในโปรตุเกส ได้เล่าความเป็นมาของการได้รับทุนไปศึกษาที่โปรตุเกสว่ามหาวิทยาลัยบูรพาได้ลงนามความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยปอโต้ของโปรตุเกสเกี่ยวกับการส่งนักศึกษาไปศึกษา มหาวิทยาลัยปอโต้โดยยกเว้นค่าเล่าเรียน

ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยปอโต้แนะนำว่านักเรียนนักศึกษาที่ประสงค์จะไปศึกษาที่ประเทศโปรตุเกสจะต้องเรียนภาษาโปรตุเกสก่อนเพราะเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร รวมทั้งต้องมีความรู้ภาษาอังกฤษด้วย ต้องหมั่นฝึกฝนภาษาอังกฤษ เพราะในห้องเรียนระดับปริญญาเอกนั้นจะใช้ภาษา

อังกฤษเป็นหลัก นอกจากนี้ ในขณะที่ศึกษาจะต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ส่งงานให้ตรงเวลา และรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

• การแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์โปรตุเกสโปรตุเกสในปัจจุบัน และความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกส โดย ทีมนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี และจังหวัดใกล้เคียง มีผู้ได้รับรางวัล ดังนี้

วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔ ณ มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี
รางวัลชนะเลิศ โรงเรียนพนัสพิทยาคาร จ.ชลบุรี
รางวัลรองชนะเลิศ โรงเรียนบ้านนา "นายกพิทยากร" จ.นครนายก
รางวัลชมเชย ๒ รางวัล

๑. โรงเรียนชลถัฒกัญญากุล จ.ชลบุรี
๒. โรงเรียนชลราษฎรอำรุง จ.ชลบุรี

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๔ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จ.ขอนแก่น
รางวัลชนะเลิศ โรงเรียนอุดรพัฒนการ จ.อุดรธานี
รางวัลรองชนะเลิศ โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จ.อุดรธานี
รางวัลชมเชย ๒ รางวัล

๑. โรงเรียนกาญจนานิกะก วิทยาลัยกาฬสินธุ์ จ.กาฬสินธุ์
๒. โรงเรียนโนนชัยศรีวิทยา จ.ร้อยเอ็ด

• การจัดแสดงนิทรรศการและกิจกรรมต่างๆ ภายในงาน

- นิทรรศการเกี่ยวกับโปรตุเกสวันนี้ โปรตุเกสในอดีต และความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกสในรอบ ๕๐๐ ปี จัดโดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกระทรวงการต่างประเทศ

- การแสดงภาพวาดในหัวข้อ "โปรตุเกสที่ฉันรู้จัก" ของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่ได้รับรางวัล

รางวัลชนะเลิศ ด.ญ.พันธุ์ลา กุลชาชัย โรงเรียนเย็นศิระบ้านหมากแข้ง จ.เลย

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ ด.ช.อัฐพล วิโรจน์รัตน์ โรงเรียนบ้านไทยสามัคคี จ.สระแก้ว

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ ด.ญ.พัชรดา พละเสน โรงเรียนบ้านกระถิน จ.นครราชสีมา

รางวัลชมเชย ๕ รางวัล

๑. ด.ญ.แพรวทิพย์ บุญทวีสมบุญรณ์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 ๒. ด.ญ.มณฑรา เกียรติเรืองชัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 ๓. ด.ช.พุฒิพร รัชตะชานนท์ โรงเรียนเมตตาวิทยา จ.เพชรบูรณ์
 ๔. ด.ญ.ทัศยาภรณ์ ไทยทะนุ โรงเรียนบ้านเก่าเตื่อ จ.กาฬสินธุ์
 ๕. ด.ญ.ศิริภัท เทพเกาะ โรงเรียนบ้านกระถิน จ.นครราชสีมา
- การจัดแสดงเรียงความระดับอุดมศึกษา ในหัวข้อ "สิ่งที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากความสัมพันธ์ ๕๐๐ ปี ไทย-โปรตุเกส" ที่ได้รับรางวัล

รางวัลชนะเลิศ น.ส.วรรณรัฐิตา พวงจันทร์แดง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รางวัลดีเด่น ๒ รางวัล

๑. นายนำโชค ศศิกรวงศ์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒. น.ส.วิรุญา แก้วสมบุญรณ์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รางวัลชมเชย ๓ รางวัล

๑. นายธนากร สุธสูง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
๒. นายสมบัติ แซ่เบ๊ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
๓. น.ส.สุภัทรีพร เทียนงาม คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- การจัดแสดงมุมของที่ระลึกโปรตุเกสของศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยโปรตุเกส โดยมหาวิทยาลัยบูรพา และมุมแสดงตราไปรษณียากร ๕๐๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย-โปรตุเกส โดยบริษัท ไปรษณีย์ไทย

- การสาธิตขนมไทยต้นตำรับโปรตุเกสที่จังหวัดชลบุรีและจังหวัดขอนแก่น โดย โรงเรียนพิทยากรอาหาร และวิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น

- การแสดงชุดระบำมิตรไมตรีไทย-โปรตุเกส โดย สำนักการสังคีตกรมศิลปากร ✨

การดำเนินงานด้านการศึกษา ๔ การกิจ ที่ประเทศมาเลเซีย

❖ ไพศาล วิชาลาภรณ์*

In 2008, to mark the fiftieth anniversary of diplomatic relations between Thailand and Malaysia, the Malaysian Scholarship Programme was launched. This six year Programme awards sixty full scholarships per year to students wishing to complete their secondary education at participating schools in Malaysia. In 2011, as the programme reached the halfway point, the Royal Thai Embassy in Malaysia organized a special camp at the Universiti Kebangsaan Malaysia where scholarship recipients and school administrators from SBPI Rawang and SMKA Kuala Lumpur, Malaysia were able to exchange viewpoints and discuss some of the challenges they faced.

ระหว่างวันที่ ๖-๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ท่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มอบหมายให้ผม (นายไพศาล วิชาลาภรณ์) เดินทางไปราชการที่ประเทศมาเลเซีย เพื่อปฏิบัติภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ ๔ การกิจ แต่ละภารกิจมีความน่าสนใจอยู่มาก ผมจึงขอเล่าให้ท่านผู้อ่านได้ทราบถึงรายละเอียดทั้ง ๔ การกิจ ด้วยดังนี้

ภารกิจที่ ๑ : การไปส่งนักเรียนที่ได้รับทุนกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย

ในปี ๒๕๕๔ กระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียได้มอบทุนการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้กับนักเรียนไทยเป็นรุ่นที่ ๔ จำนวน ๖๐ ทุน เพื่อไปศึกษาที่โรงเรียน SBPI Rawang และโรงเรียน SMKA Kuala Lumpur ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการปฐมนิเทศและพิธีมอบทุนการศึกษาดังกล่าวที่โรงเรียนหาดใหญ่รัฐประชาสรรค์ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๔

การมอบทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนรุ่นที่ ๔ ดังกล่าว ปราภกว่ามีนักเรียนขอสมัครสิทธิ์การรับทุนจำนวน ๓ คน (ชาย ๒ คน หญิง ๑ คน) โดยนักเรียนทุนทั้ง ๕๗ คน ในรุ่นที่ ๔ ได้เดินทางออกจากจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๕.๐๐ น. และถึงโรงเรียนที่ประเทศมาเลเซียทั้งสองแห่งในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ เวลาประมาณ ๐๔.๐๐ น.

* ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเลื่อนระดับนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกไว้ในลำดับสำรอง มาเป็นตัวจริง ๓ คน เพื่อเดินทางไปศึกษาที่ประเทศมาเลเซียในปี ๒๕๕๔ จำนวน ๓ คน ประกอบด้วย

- ด.ญ. มูนา เลาะลีเยาะ จากโรงเรียนยะหริ่ง จ.ปัตตานี ไปศึกษาที่โรงเรียน SMKA Kuala Lumpur

- ด.ช. รอซาลี สามาน จากโรงเรียนสหศาสตร์วิทยาการ จ.สงขลา ไปศึกษาที่โรงเรียน SBPI Rawang

- ด.ช. มุฮัมมัด เจ๊ะแต จากโรงเรียนสุโหงอูเปวิทยา จ.สตูล ไปศึกษาที่โรงเรียน SBPI Rawang

นักเรียนทั้งสามคน ได้มาพร้อมกันที่ท่าอากาศยานหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๔ เวลา ๐๘.๐๐ น. และออกเดินทางจากจังหวัดสงขลาผ่านชายแดนไทย-มาเลเซีย อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เมื่อเวลา ๐๘.๓๐ น. พร้อมกับผม โดยมีนายศรัณย์ กอมะ พนักงานขับรถของ ศอ.บต. และเจ้าหน้าที่ของ ศอ.บต. (นายแวบัณฑิต) ร่วมเดินทางไปด้วย

คณะได้เดินทางไปถึงโรงเรียนทั้ง ๒ แห่ง และส่งนักเรียนทุนกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย ทั้งสามคนให้กับผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องทั้งสองแห่ง แล้วเสร็จตามภารกิจเมื่อเวลา ๐๑.๓๐ น. ของวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (โรงเรียน Rawang เวลา ๒๑.๓๐ น. และโรงเรียนที่ Kuala Lumpur เวลา ๐๑.๓๐ น) หลังจากนั้น คณะได้เดินทางไปเข้าที่พักโรงแรม Plaza Hotel กรุงกัวลาลัมเปอร์

ภารกิจที่ ๒ : การไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของนักเรียนทุนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมตามคำร้องเรียนของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย

สืบเนื่องจากการปฐมนิเทศและการมอบทุนการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย ให้กับนักเรียนไทยที่ได้รับทุนรุ่นที่ ๔ ที่โรงเรียนหาดใหญ่รัฐประชาสรรค์ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๔ ผู้แทนจากกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย (Mr. Norizah จาก The Residential and Cluster School Division) ได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยได้ทราบ

เป็นการภายในว่า นักเรียนที่ได้รับทุนรุ่นที่ ๑ ซึ่งศึกษาอยู่ที่โรงเรียนสอนศาสนา Labu บางรายมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทางโรงเรียนได้กล่าวตักเตือนแล้วแต่นักเรียนไม่ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น ดังนั้นท่านปลัดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้มอบให้ผม และผู้แทน ศอ.บต. ไปช่วยตรวจสอบดูเรื่องนี้ต่อไปด้วย

ผมและนายพีระศักดิ์ รัตนะ ผู้อำนวยการสำนักประสานนโยบายการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และกีฬา ศอ.บต. ได้เดินทางไปพบปะหารือร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์และนักเรียนทุนทุกคนที่โรงเรียนสอนศาสนา Labu เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐-๑๕.๐๐ น. แล้ว สรุปผลการพบปะหารือและตรวจสอบตามข้อร้องเรียนดังกล่าวได้ดังนี้

๑. โรงเรียนสอนศาสนา Labu มีนักเรียนจากประเทศไทยรับทุนในรุ่นที่ ๑ (ปี ๒๕๕๑) และรุ่นที่ ๒ (ปี ๒๕๕๒) ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาอยู่ที่สถานศึกษาแห่งนี้จำนวน ๕๗ คน เป็นนักเรียนชาย ๒๔ คน และนักเรียนหญิง ๓๕ คน

๒. ผู้บริหารสถานศึกษาได้แจ้งให้แก่ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการไทยทราบว่า นักเรียนทุนจากประเทศไทยบางรายประพฤติตนไม่เหมาะสมผิดระเบียบสถานศึกษา ดังนี้

ก. ความผิดรุนแรง (Serious) จำนวน ๖ คน ๔ กรณี

สูบบุหรี่ในสถานศึกษา ๔ คน

เข้าร้านเกมส์ ๒ คน

ใช้โทรศัพท์มือถือ ๑ คน

โหลดภาพโป๊ในโทรศัพท์มือถือ ๑ คน

ข. ความผิดไม่รุนแรง (Not Serious) จำนวน ๘ คน ๓ กรณี

ออกไปนอกสถานศึกษาแล้วกลับมาช้า ๕ คน

ออกไปนอกสถานศึกษาโดยไม่ได้รับอนุญาต ๑ คน

นั่งหลับในห้องเรียน ๕ คน

ค. ความผิดสถานเบา (Light Case) จำนวน ๔๔ ครั้ง

แต่งตัวไม่เหมาะสม

เข้าชั้นเรียนช้า

กลับเข้าสถานศึกษาช้ากว่ากำหนด

๓. ผมได้กล่าวตักเตือนนักเรียนไทยในภาพรวม โดยขอให้ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด อย่าได้กระทำความผิดซ้ำซ้อน ขอให้รักษาเกียรติยศของความเป็นไทยไว้อย่างมั่นคงและแท้จริง ขอให้คนอื่นมาดูถูกว่าเราเป็นคนที่ไม่ดีระเบียบวินัย ขอให้ตั้งใจศึกษาและทำความดีให้มากยิ่งขึ้นตลอดไป

การพบปะนักเรียนและการว่ากล่าวตักเตือนนักเรียนครั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมรับฟังอยู่ด้วย นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติตามต่อหน้าครู-อาจารย์ทั้งหมดว่าต่อจากนี้ไปทุกคนจะทำดีให้มากที่สุด จะหลีกเลี่ยงต่อการกระทำผิดระเบียบของโรงเรียนและได้ลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งอนุญาตให้โรงเรียนยึดโทรศัพท์มือถือไปเก็บไว้ที่ฝ่ายปกครองโดยไม่อนุญาตให้ใช้อีก

ข้อสังเกต

จากการพบปะและหารือร่วมกับครู-อาจารย์ของโรงเรียนสอนศาสนา Luba แห่งนี้ ได้รับการแจ้งอย่างไม่เป็นทางการว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับที่ไม่ดี มีช่องว่างระหว่างผลการเรียนของนักเรียนไทยทั้งหมดที่โรงเรียนแห่งนี้ให้เห็นอย่างชัดเจน กล่าวคือ มีนักเรียนที่มีผลการเรียนดีในระดับ TOP TEN อยู่ด้วย เช่น ด.ญ. Tusnim Weato ด.ญ. Salwani Dama ด.ญ. Ausna Hemma ด.ญ. Fatomah Bingdolah และ ด.ช. Rofeedee Rhodea เป็นต้น ในขณะที่นักเรียนรายอื่นๆ อยู่ในระดับท้ายๆ ที่มีบางรายวิชาสอบไม่ผ่าน ซึ่งจะต้องให้การดูแลอย่างใกล้ชิดต่อไป

ภารกิจที่ ๓ : การหารือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ผมได้หารือร่วมกับอัครราชทูต (นายทรงศักดิ์ สายเชื้อ) สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔ และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย (Hjh. Jamelah bt. Mansor และ Mr. Wong Lih Yen) เมื่อวันที่ ๘ และ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ สรุปได้ดังนี้

๑. การประชุมคณะกรรมการร่วมด้านการศึกษาไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ ๔ จะจัดให้มีขึ้นที่ประเทศมาเลเซีย (อาจเป็นที่ป็นัง) ในเดือนตุลาคม ๒๕๕๔ ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะต้องจัดเตรียมหัวข้อที่จะนำหารือต่อที่ประชุมไว้เป็นการล่วงหน้าด้วย

๒. ปัญหาการจัดการเรียน-การสอนในระดับ A Level ให้แก่นักเรียนทุนกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียให้แก่นักเรียนจากประเทศไทยนั้น ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียเสนอแนะให้มีหนังสืออย่างเป็นทางการจากกระทรวงศึกษาธิการไปยังกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการในเรื่องนี้ให้ โดยผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียแจ้งให้ทราบเป็นการภายในว่า โรงเรียนสอนศาสนา Labu จะสามารถดำเนินการในเรื่องนี้ให้ได้ และควรที่จะได้มีการหยิบยกเรื่องนี้เข้าหารือที่ประชุมคณะกรรมการร่วมด้านการศึกษาไทย-มาเลเซีย ครั้งที่ ๔ ด้วย

๓. ในช่วงปี ๒๕๕๑-๒๕๕๒ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดส่งครูไทยไปเป็นครูที่เลี้ยงให้แก่นักเรียนทุนที่ประเทศมาเลเซีย แต่ในปี ๒๕๕๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่สามารถจัดส่งครูไปประจำที่ประเทศมาเลเซียได้ จะอย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานเรื่องนี้ ผู้แทน ศอ.บต. ได้แจ้งให้ทราบว่า ศอ.บต. อยู่ในวิสัยที่จะจัดส่งครูใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปเป็นครูที่เลี้ยงให้แก่นักเรียนทุนดังกล่าวได้ โดย ศอ.บต. ขอให้กระทรวงศึกษาธิการมีหนังสืออย่างเป็นทางการ ขอความร่วมมือไปยัง ศอ.บต. เพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป โดย ศอ.บต. แจ้งให้ทราบว่าอาจส่งครูไปปฏิบัติงานช่วงละ ๒-๓ เดือน เพื่อไม่ให้กระทบต่อเรื่องแนวทางการพิจารณาความดีความชอบ (การเลื่อนเงินเดือน)

๔. กระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียประสงค์จะส่งครู-บุคลากรทางการศึกษามาเรียนรู้เพิ่มเติมประสบการณ์เกี่ยวกับภาษาไทยและวัฒนธรรมที่ประเทศไทยจำนวนประมาณ ๑๐ คน เป็นเวลา ๑ เดือน ซึ่งเรื่องนี้ ผู้แทน ศอ.บต. แจ้งว่ายินดีให้ความร่วมมือ โดยกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียจะได้ประสานอย่างเป็นทางการกับ ศอ.บต. โดยตรงต่อไป

๕. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียมีความประสงค์จะหาแหล่งทุนจากประเทศไทยเพื่อให้นักเรียนจากมาเลเซียมาศึกษาต่อที่ประเทศไทยบ้าง ซึ่งอัครราชทูตได้แจ้งให้ทราบว่าเรื่องนี้มีหน่วยงานของกระทรวงการต่างประเทศ คือ สพร. มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานในเรื่องนี้ ซึ่งอัครราชทูตจะได้ประสานกับ สพร. เกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป

๖. อัครราชทูตได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า มีมหาวิทยาลัยจากประเทศไทยบางแห่งประสงค์ที่จะส่งนักเรียนไปฝึกงานที่ประเทศมาเลเซีย และในขณะที่มหาวิทยาลัยบางแห่งในมาเลเซียก็ประสงค์ที่จะส่งนักศึกษาฝึกงานที่ประเทศไทย ซึ่งการดำเนินงานเรื่องนี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างกัน จึงขอความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องนี้ตามความเหมาะสมด้วย

๗. ปัจจุบันมีหน่วยงาน-สถานศึกษาของทั้งไทยและมาเลเซียที่ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันเป็นการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานกับหน่วยงานโดยไม่ได้แจ้งข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

จึงขอความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมในลักษณะดังกล่าวได้แจ้งข้อมูลการดำเนินงานนั้นๆ ให้กระทรวงได้ทราบด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในภาพรวมต่อไป

ภารกิจที่ ๔ : พิธีเปิดค่าย “จากใจสู่ใจ สำนักไทย รักษ์บ้านเกิด”

สถานเอกอัครราชทูต ประจำกรุงกัวลาลัมเปอร์ ได้จัดให้มีค่ายนักเรียนชั้นที่หกพัก Keris Mas มหาวิทยาลัย Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM) ระหว่างวันที่ ๙-๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ในหัวข้อ “จากใจสู่ใจ สำนักไทย รักษ์บ้านเกิด” โดยเชิญนักเรียนทุนระดับมัธยมศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย ทุกคน ทุกรุ่น มาเข้าร่วมอยู่ค่าย และเชิญนักเรียนไทยระดับอุดมศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศมาเลเซียมาเป็นพี่เลี้ยง

การจัดค่ายดังกล่าวได้รับความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย และสถานศึกษาทุกแห่ง ที่รับนักเรียนไทยซึ่งได้รับทุนจากกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซียทุกแห่งเป็นอย่างดี โดยสถานเอกอัครราชทูตไทยฯ เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณเพื่อการดำเนินงานเรื่องนี้ให้เป็นจำนวน ๓ แสนบาท

พิธีเปิดค่ายมีขึ้นเมื่อเวลา ๑๐.๐๐ น. วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ โดยมีผู้กล่าวโอวาทในพิธีเปิดค่ายจำนวน ๓ คน คือ อัครราชทูต

โดยตรงแต่ประการใด

ข้อมูลพื้นฐานโดยรวม : เป็นข้อมูลที่ได้รับจากการหรือร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตฯ และกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย เป็นข้อมูล ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๔

ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่มีนักเรียน-นักศึกษาจากประเทศไทยไปศึกษาอยู่ประมาณ ๑,๕๐๐ คน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาไทยมุสลิมจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ นักศึกษาจำนวนประมาณ ๓๔๐ คนเป็นนักเรียนไทยมุสลิมที่ไปศึกษาด้วยทุนรัฐบาลไทย รัฐบาลมาเลเซีย และรัฐวิสาหกิจของมาเลเซียประกอบด้วย

- ทุนกระทรวงการต่างประเทศสำหรับนักเรียนไทยมุสลิมภาคใต้ ๑๐ คน
- ทุน ODOS (หนึ่งอำเภอหนึ่งทุน) ๗ คน
- ทุนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ๙ คน
- ทุนรัฐบาลมาเลเซีย ระดับมัธยมศึกษา ๒๖๔ คน
- ทุนรัฐวิสาหกิจ Petronas ๕๐ คน

มหาวิทยาลัยหลักที่นักศึกษาจากประเทศไทยไปศึกษาอยู่ ได้แก่

มหาวิทยาลัยอิสลามนานาชาติมาเลเซีย (International Islamic University Malaysia: IIUM) กรุงกัวลาลัมเปอร์ ๓๕๐ คน

มหาวิทยาลัย Kolej Universiti Insaniah (KUIN) รัฐเคดาห์ ๓๖๒ คน

มหาวิทยาลัย Universiti Utara Malaysia (UUM) รัฐเคดาห์ ๗๙ คน

มหาวิทยาลัย Universiti Teknologi Petronas (UTP) รัฐเปรัก ๕๐ คน

มหาวิทยาลัย Universiti Sains Malaysia (USM) รัฐปีนัง ๓๓ คน

มหาวิทยาลัย Universiti Malaysia (UM) กรุงกัวลาลัมเปอร์ ๓๑ คน

มหาวิทยาลัย Multimedia University (MMU) เซตไซเบอร์จายา ๒๒ คน

มหาวิทยาลัย Kolej University Islam Antarabangsa Selangor (KUIS) ๑๘ คน

มหาวิทยาลัยอื่นๆ ในกรุงกัวลาลัมเปอร์และรัฐใกล้เคียง เช่น Universiti Putra Malaysia (UPM), Berjaya University College, Unity College International, H.E.L.P. University อีกจำนวนประมาณ ๕๐ คน

สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ได้รับทุนจากกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย ไปเรียนอยู่ที่ประเทศมาเลเซีย ขณะนี้มีอยู่จำนวนทั้งสิ้น ๒๖๔ คน เป็นนักเรียนชาย ๑๒๑ คนและนักเรียนหญิง จำนวน ๑๔๓ คน ตามรายละเอียดดังนี้

- SMAP Kajang จำนวน ๕๘ คน (ชาย ๒๓ คน หญิง ๓๕ คน)
- SMAP Labu จำนวน ๕๙ คน (ชาย ๒๔ คน หญิง ๓๕ คน)
- SBPI Rawang จำนวน ๕๘ คน (ชาย ๑๐ คน หญิง ๒๘ คน)
- SBPI Gombak จำนวน ๕๙ คน (ชาย ๓๐ คน หญิง ๒๘ คน)
- SMKA Kuala Lumpur จำนวน ๓๐ คน (ชาย ๑๕ คน หญิง ๑๕ คน) *

ทรงศักดิ์ สายเชื้อ ผม (นายไพศาล วิชาลาภรณ์) และผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย (Hjh. Jamelah bt. Mansor) หลังจากนั้นเป็นกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ทั้งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางโลก เช่น การบรรยายเรื่องในหลวงของเรา (โดยนายกสมาคมนักศึกษาไทยในมาเลเซีย) การแสดงละครเยาวชนในหัวข้อ วัฒนธรรมไทย และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางศาสนา เช่น การละหมาด เป็นต้น

การจัดกิจกรรมอยู่ค่ายครั้งนี้ได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานและสถานศึกษาทุกแห่งเป็นอย่างดี สามารถดำเนินการทุกอย่างเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ ถึงแม้ว่าจะมีผลกระทบทางด้านจิตใจในระยะเริ่มแรกของการดำเนินการอยู่บ้าง เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวมีการเดินขบวนและมีการชุมนุมของคนมาเลเซียในพื้นที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ในลักษณะที่ค่อนข้างรุนแรง แต่นักเรียนทุกคนก็ได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากสถานทูตและจากกระทรวงศึกษาธิการมาเลเซีย ทำให้ไม่ได้รับผลกระทบ

ผืนน้ำมรดกโลก... ดงพืชมรก มรดกโลก

ลุ่มแม่น้ำพรหมบุตรในรัฐอัสสัมของอินเดีย

❖ สวัสดิ์ สุวรรณสถิตย์

ความนำ

แม่น้ำพรหมบุตรเป็นแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเขาหิมาลัยมาแต่โบราณเป็นที่เคารพนับถือและได้ก่อให้เกิดชีวิต ได้สร้างสรรคอารยธรรมให้แก่ผู้คนหลายเผ่าพันธุ์ที่อาศัยอยู่ตามเส้นทางที่แม่น้ำไหลผ่าน ซึ่งยาวถึง ๒,๘๘๐ กิโลเมตร เกิดเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งหมด ๕๘๐,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร แม่น้ำพรหมบุตรมีต้นกำเนิดจากธารหิมะน้ำแข็งบนเทือกเขาโกธลาดในทิเบต สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๕,๓๐๐ เมตร ไหลผ่านดินแดนของประเทศจีนยาว ๑,๖๒๕ กิโลเมตร ไหลต่อลงมาในดินแดนของอินเดีย ๙๑๘ กิโลเมตร และในดินแดนของบังกลาเทศอีก ๓๓๗ กิโลเมตร ดังนั้นจึงเป็นแม่น้ำนานาชาติ มีชื่อเรียกตามภาษาในท้องถิ่นที่ไหลผ่านอยู่หลายชื่อ

Kaziranga Park is situated on the banks of the Brahmaputra River in the state of Assam, India. It covers an area of 430 square kilometers and was inscribed on the World Heritage List in 1985. Home to the world's largest population of one-horned rhinoceroses and thousands of migratory birds from as far afield as Siberia, it is also a recognized conservation site for fifteen of the world's rare and endangered animals. The area is submerged annually by the flood waters of the Brahmaputra and abounds with fertile soils which are alluvial deposits of the Brahmaputra and its tributaries. Including local communities in the management of the site is an important strategy to address the challenges resulting from the flooding as well as human activity.

* อธิการบดีกระทรวงศึกษาธิการฝ่ายต่างประเทศ และอดีตเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

ในประเทศอินเดียนั้น แม่น้ำ “พรหมบุตร” เป็นแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นเทพเจ้าเพศชาย อยู่เพียงสายเดียว พรหมบุตรไหลจากที่ราบสูงเชิงเขาหิมาลัยตอนล่าง และไหลไปตามแนวขวางผ่านกลางแคว้นอัสดัมจากตะวันออกไปทางตะวันตกเฉียงใต้ กินระยะทาง ๗๐๐ กิโลเมตร ก่อนจะไหลลงสู่บึงกลาเทคไปออกทะเลที่อ่าวเบงกอล แคว้นอัสดัมของอินเดียนี้นั้นถูกรอบข้างไปด้วยประเทศภูฏาน ประเทศจีน ประเทศพม่าและประเทศบังกลาเทศ จึงมีผู้คนหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ทั้งที่อยู่มานานหลายร้อยหลายพันปี เช่น พวก**ไทยอาหม** และพวกผู้คนที่อพยพเข้ามาใหม่จากประเทศเพื่อนบ้าน

การที่มีแม่น้ำขนาดใหญ่ที่ชื่อว่าพรหมบุตรไหลผ่านกลางแคว้นอัสดัม โดยมีแม่น้ำเล็กๆ และแควน้อยใหญ่มากมาย ไหลลงมาสมทบตลอดแนวทางนั้น จึงทำให้เกิดที่ราบสูงชุ่มน้ำและเกิดเป็นป่าไม้เขียวชอุ่มสวยงามที่กว้างใหญ่ในดินแดนอัสดัมมาแต่ดึกดำบรรพ์ เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่าหายากจำนวนมากและ

กลุ่มชนเผ่าพื้นถิ่นต่างๆ แต่ต่อมาก็ได้มีผู้คนบุกเข้ามาทางป่าทำนาทำไร่มากขึ้น โดยเฉพาะตั้งแต่อังกฤษมาครอบครองก็ได้มีการจัดสรรที่ดินทำไร่ปลูกพืชส่งออกขนาดใหญ่ประมาณ ๘๐๐ ไร่ และมีการอพยพแรงงานจำนวนมากจากที่อื่นเข้ามาทำงานในไร่ชา

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลอินเดียได้ประกาศพื้นที่ป่าเป็นอุทยานแห่งชาติโดยมีกฎหมายคุ้มครองไว้แล้วถึง ๓ แห่งคือ **อุทยานแห่งชาตินามดาภาทางตะวันออกเฉียงเหนือ อุทยานแห่งชาติคาชิรันกาทางตอนกลาง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ามานัส** ทางตะวันตก ในจำนวนนี้มีอุทยานแห่งชาติที่ได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนมรดกโลกไปแล้ว ๒ แห่งคือ **มรดกโลกคาชิรันกา กับมรดกโลกมานัส**

มรดกโลกคาชิรันกา....ตัวอย่างที่ได้รับการยกย่อง

มรดกโลกคาชิรันกานี้ นับว่าเป็นตัวอย่างที่ได้รับการยกย่องว่ามีการอนุรักษ์ผืนป่าและ

มีโครงการคุ้มครองและฟื้นฟูพันธุ์สัตว์ที่นับว่า **“หายากที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ของอินเดีย”** รวม ๑๕ ชนิดอย่างได้ผลดีมาก โดยเฉพาะการอนุรักษ์แรดอินเดียที่เคยถูกล่าจนเกือบสูญพันธุ์ในยุคหนึ่ง จากนั้นก็ได้มีการรณรงค์และออกกฎหมายคุ้มครองมาตั้งแต่สมัยอังกฤษ จนปัจจุบันแรดอินเดียของอินเดียมียุคที่ประชากรมากที่สุดที่นั่นและยังเป็นสัตว์ที่พันธุ์ชืดอันตรายเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์แล้ว สัตว์ป่าอื่นๆ ที่อนุรักษ์ที่คาชิรันกาก็มี ช้างป่าพันธุ์อินเดีย ซึ่งได้ผลกวางหน้าจมนมีประชากรช้างป่าเพิ่มมากขึ้นและมีมากที่สุดใอินเดียอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีควายป่า เสือโคร่ง และกวางซึ่งชอบอาศัยอยู่ในที่ชุ่มน้ำ ซึ่งทั้ง ๕ ชนิดที่อนุรักษ์ไว้ที่นี่ นับว่าเป็น “บิกไฟว์” หรือสัตว์ผู้ยิ่งใหญ่ทั้ง ๕ ของผืนป่าคาชิรันกา

บรรดาสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมที่หายากที่ขึ้นบัญชีโลกแต่อนุรักษ์ไว้ได้อย่างดีที่นี่ได้แก่ capped langur, hoolock gibbon, tiger *Panthera tigris*, leopard, sloth bear, Ganges dolphin, otter, wild boar, water buffalo, gaur, sambar, swamp deer, hog deer and Indian muntjac. โดยเฉพาะค่างและชะนีคิ้วขาว หรือ

hoolock gibbon นั้นหายากเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์และมีจำนวนน้อยมาก ต้องเดินป่าขึ้นไปบนเขาสูงตั้งแต่เช้าตรู่จึงจะได้พบ และยังพบเห็นนกกมากมายถึง ๑๕๐ ชนิด ผืนป่าคาซีรันกามีประวัติการอนุรักษ์ตามธรรมชาติมาเป็นพันๆ ปีเพราะทุกๆ ปีจะมีน้ำท่วม นำเอาแร่ธาตุและดินตะกอนจากแม่น้ำมาถมทับพื้นที่ป่า สลับกับการมีไฟเผาป่าบางฤดูกาลทำให้เกิดพืชพันธุ์ในป่าแยกได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ๆ คือเป็นทุ่งหญ้าสูงที่อุดมไปด้วยแร่ธาตุจากตะกอนแม่น้ำขึ้นรกหนาซึ่งเสือโคร่งชอบหลบซ่อนตัวอยู่ สลับกับแนวป่าไม้ของเขตทรอปิคัลที่เขียวชอุ่มชุ่มน้ำตลอดปีที่เปิดโล่งสุดสายน แต่บางตอนก็เป็นป่าทรอปิคัลกึ่งเขียวกึ่งผลัดใบในบางฤดูและมีหนองน้ำ ลำห้วยที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชและสัตว์น้ำ ซึ่งสัตว์และนกน้ำทั้งนกประจำถิ่นโดยเฉพาะนกยูงและนกอพยพ เช่น นกจากไซบีเรีย นกกระสา นกกระทง เหยี่ยวหาลา เป็นต้น ซึ่งนกอพยพนั้นมีมากกว่า ๑๐๐ ชนิด ทั้งหมดรวม ๓๐๐ ชนิด และสัตว์ทั้งเล็กใหญ่ต่างชอบมาพักผ่อนกินน้ำกินอาหารที่หนองน้ำลำน้ำกันตลอดวัน และลำน้ำเหล่านี้ยังเชื่อมต่อกับแควและแม่น้ำเล็กใหญ่ซึ่งไหลเชื่อมกับแม่น้ำพรหมบุตรที่หล่อเลี้ยงผืนป่าทั้งหมดอีกด้วย

ผืนป่าคาซีรันกานี้ประกาศเป็นเขตป่าคุ้มครองแห่งชาติมาตั้งแต่ค.ศ. ๑๙๐๘ และเป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าในปี ค.ศ. ๑๙๕๐ ต่อมาจึงได้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติในปี ค.ศ. ๑๙๗๑ โดยมีการประกาศเตือนชาวบ้านก่อนในปี ค.ศ. ๑๙๖๙ และในปี ค.ศ. ๑๙๘๕ ยูเนสโกจึงได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางด้านธรรมชาติตามหลักเกณฑ์ข้อ ๙ กับข้อ ๑๐ ของคณะกรรมการมรดกโลก

สิ่งท้าทายสำหรับอนาคต

อย่างไรก็ตาม ผืนป่ามรดกโลกบนลุ่มแม่น้ำพรหมบุตรแห่งนี้ก็มีข้อจำกัดจากภัยคุกคามและสิ่งท้าทายทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม การเมืองไปเสียเลย ยังมีปัญหามากมายที่ทางการของอินเดียจะต้องเข้าไปเร่งดูแลแก้ไขไม่ให้ปัญหาลุกลามมากขึ้น ทั้งนี้เพราะมีตัวอย่างป่าสงวนมรดกโลกมานีส ที่อยู่ในแคว้นอัสสัมบนลุ่มแม่น้ำเดียวกันที่ได้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกไปแล้วในปี ค.ศ. ๑๙๘๕ เช่นกัน แต่ก็ต้องถูกขึ้นบัญชีมรดกโลกในภาวะเสี่ยงไปแล้วเพราะมีการบุกรุกลอบล่าสัตว์ป่า และการเดินทางโยกย้ายถิ่นของสัตว์ป่าถูกขัดขวาง

สำหรับปัญหาการดูแลและอนุรักษ์ผืนป่าคาซีรันกานั้นมีปัญหาก่อนน้ำท่วมอย่างหนักในบางปี โดยเฉพาะในปี ค.ศ. ๑๙๙๘ ซึ่งการ

สำรวจความเสียหายและจำนวนสัตว์ป่าที่ได้รับผลกระทบยังส่งรายงานให้คณะกรรมการมรดกโลกได้ไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีกรบุกรุกเนื่องจากมีผู้คนโยกย้ายถิ่นใหม่ๆ อีกหลายระลอก เนื่องจากคนในประเทศเพื่อนบ้านประสบภัยพิบัติและยากจนจึงทยอยอพยพเข้ามาขายแรงงานในไร่ชา หรือทำการเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ในบริเวณป่าสงวนและป่ามรดกโลก และมีปัญหาของชาวไร่ที่ขยายพื้นที่ ไร่ชาขนาดใหญ่เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งปัญหาเหล่านี้สะท้อนอยู่ในข้อมติของคณะกรรมการมรดกโลกที่ติดตามห่วงใยในปัญหาการอนุรักษ์ของผืนป่ามรดกโลกคาซีรันกานี้มาหลายปีแล้ว โดยเฉพาะได้มีข้อเรียกร้องให้ทางการของอินเดียวางแผนการบริหารจัดการผืนป่าคาซีรันกาให้ครอบคลุมด้านการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน การจัดการให้การศึกษเพื่อสร้างความตระหนักเรื่องการอนุรักษ์ การวิจัยวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการบริหารจัดการและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ตลอดจนรายงานเรื่องการขยายเส้นทางหลวงสาย ๓๗ เป็นสี่เลนซึ่งจะกระทบการสัญจรโยกย้ายถิ่นของสัตว์ป่า เป็นต้น

องค์กรที่ปรึกษาด้านมรดกธรรมชาติของคณะกรรมการมรดกโลก คือ IUCN ได้ทำรายงานทางวิชาการและเทคนิคเสนอคณะ

กรรมการมรดกโลกอยู่เป็นระยะๆ มาตั้งแต่ปี ๑๙๙๕ จนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นข้อมูลให้คณะกรรมการสามารถติดตามประเมินผลภาวะการอนุรักษ์ในผืนป่าคาซีรันกาได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งนี้อุทยานแห่งชาติคาซีรันกามีพื้นที่กว้างขวาง การที่มีน้ำท่วมและคนอพยพเข้าไปคุกคามอาจจำเป็นต้องขยายพื้นที่อนุรักษ์อันเป็นเขตมรดกโลกออกไปอีก ๔๔ ตารางกิโลเมตร ในปัจจุบันทางการได้แบ่งเขตอนุรักษ์ออกเป็นป่าด้านตะวันออก ตะวันตก ตอนกลาง และตอนเหนือ โดยมีหน่วยอนุรักษ์ไปตั้งสำนักงานอยู่ในแต่ละเขตเป็นการถาวร และต้องมีการวางแผนร่วมกันเพื่อป้องกันผลกระทบจากน้ำท่วมในระยะยาว และต้องมีแผนผังและศูนย์ข้อมูลตั้งอยู่ในทุกที่ทำการด้วยเพื่อสื่อสารให้ความรู้แก่ผู้เดินทางไปท่องเที่ยว และที่สำคัญต้องนำชุมชนในท้องถิ่นเข้ามาเป็นกำลังสำคัญในการอนุรักษ์และให้ความรู้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป

การอนุรักษ์มรดกโลกกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การที่ป่าคาซีรันกาได้เป็นผืนป่ามรดกโลก

นั้น ทำให้ผู้คนที่มีความรู้และสนใจเรื่องการอนุรักษ์พากันเดินทางไปท่องเที่ยวที่อุทยานคาซีรันกามากขึ้นซึ่งคณะกรรมการมรดกโลกก็ห่วงใยเรื่องการให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยวและส่งเสริมให้ร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อชุมชนจะได้มีรายได้จากการท่องเที่ยวและเข้าใจถึงความจำเป็นที่จะต้องช่วยกันอนุรักษ์คุณค่าของผืนป่าแห่งนี้ไว้ให้ยั่งยืนต่อไป และในเรื่องนี้ดูเหมือนว่าทางการของอุทยานคาซีรันการ่วมกับการท่องเที่ยวแห่งแคว้นอัลสัสม์จะเข้าใจประเด็นความสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ดีมากและได้มีโครงการร่วมมือกับชุมชนที่เป็นรูปธรรมอยู่หลายโครงการ ดังที่ผู้เขียนได้ประสบมาด้วยตนเอง

ข้อมูลจากการเดินทางของผู้เขียน

ผู้เขียนมีโอกาสเดินทางไปเยือนผืนป่ามรดกโลกคาซีรันกาแห่งนี้พร้อมกับคณะที่เดินทางไปถ่ายทำสารคดี ในช่วงปลายเดือนมีนาคมปี ๒๕๕๔ นี้เอง การเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปแคว้นอัลสัสม์ ประเทศอินเดีย ไปลงที่เมืองคอลลักตดา (เดิมเรียกว่ากัลกัตตา) ไกลล์และสะดวกที่สุด ค้างหนึ่งคืน จากนั้นต้องบินภายใน

ประเทศไปลงที่เมืองจอร์ห์ตันแคว้นอัสมัม ซึ่งใกล้กับอุทยานคาซีร์นากามาก คณะของเรา จองที่ปักไว้ล่วงหน้าและขอให้เขามารับที่ สนามบิน ว่าจะรับประทานอาหารกลางวัน กลางทาง กว่าจะเดินทางต่อไปถึงที่ปักก็เป็น ช่วงค่ำพอดี

อากาศในแคว้นอัสมัมในปลายเดือน มีนาคมยังหนาวเย็นอยู่เล็กน้อยพอสบายเพราะ อยู่ตีนเขาหิมาลัยตอนกลางทางตะวันออกของ อินเดีย เราจองที่ปักที่ดีที่สุดที่มีอยู่ทั้งหมด ๓๕ แห่งในแถบนั้น ที่ปักทุกแห่งอยู่นอกเขต อุทยาน ที่ปักของเราเก่าแก่ที่สุดและมีระบบ ดีที่สุด มีชาวยุโรปไปปักกันมาก เป็นบ้านพัก เรือนไม้แบบอังกฤษยุคอาณานิคมอยู่ใน หมู่บ้าน มีปัจจัยพื้นฐานครบถ้วนได้มาตรฐาน แต่ไม่หรูหราเลยแถมประหยัดไฟมาก ในห้อง จึงมืดและมักมีมุง ใช้ลูกจ้างในท้องถิ่นทำงาน ทั้งหมด มีอาหารให้นักท่องเที่ยววันละสามมื้อ กับน้ำชากาแฟเข้ามืดกับพายแก็ง เป็นแบบ พื้นเมืองอินเดียผสมอังกฤษ แต่ที่ต้องชมเชยคือ ทางที่ปักเขามีเครือข่ายเชื่อมโยงกับทางอุทยาน และชุมชนที่มีประสิทธิภาพมาก มีมัคคุเทศก์ ที่เป็นชาวบ้านเติบโตมาในพื้นที่ มีความรู้เกี่ยวกับป่าและสัตว์ป่า ตลอดจนนกในท้องถิ่น อย่างดี พูดภาษาอังกฤษได้ดี มีคนขับรถที่มีความกระตือรือร้นที่จะพาชมป่า รู้จักเจ้าหน้าที่ อุทยานและเพื่อนร่วมอาชีพจากที่ปักแห่งอื่น อย่างดี จึงแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสภาพป่า แต่ละวันและแจ้งข้อมูลการเคลื่อนที่ของสัตว์ ต่างๆ กันได้ดีมาก นอกจากนี้นักท่องเที่ยวที่มา พักที่บ้านพักทั้งที่มาจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก และมาจากต่างเมืองในอินเดียก็มีความสนใจ ป่าและสัตว์ป่าเหมือนกัน บางคนมาหลายครั้งแล้ว จึงได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและแบ่งปันรูปถ่าย แต่ละวันให้กันและกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กันเองอีกด้วย

ทุกๆ วัน นักท่องเที่ยวเกือบทุกคณะ จะออกไปเที่ยวป่าวันละสองหรือสามครั้ง ตอนเช้าจะมาพร้อมกันเวลาตีห้าครึ่งที่ห้องอาหาร เพื่อตีมน้ำชาตอนเช้าแล้วแยกย้ายกันเดินทางไปยังเขตอุทยาน โดยมีมัคคุเทศก์และคนขับรถ นำแยกไปแม้บางคนจะมาคนเดียวก็ตาม เวลา สายๆ จึงกลับมากินอาหารเช้าในที่ปัก แล้วจึง

ออกไปเที่ยวป่าต่อจนถึงบ่ายโมงจึงกลับมากิน อาหารเช้ากลางวัน พักผ่อนเล็กน้อยแล้วออกไป อีกในช่วงบ่ายแก็ง จนถึงค่ำ ทุกคณะสามารถ เลือกเขตเข้าชมได้ตามความสนใจและจาก ข้อมูลการเคลื่อนที่ของสัตว์ในแต่ละวัน เรา อาจเลือกไปเขตทางเหนือหรือทางตะวันออก ตอนกลางหรือทางตะวันตกของอุทยานได้ใน ทุกเขตที่เปิดให้ท่องเที่ยว ซึ่งจะมีสถานีควบคุม อยู่ และจะมีเส้นทางให้รถจี๊ปวิ่งที่อยู่ในสภาพดี พอสมควร และมีให้เกิดหลงทาง

ทุกครั้งที่เราเข้าชมทุกเขต ผู้นำชมจะต้อง ยื่นกรอกเอกสารขออนุญาตให้ทุกคนในคณะ อย่างเป็นทางการต่อสำนักงานในแต่ละเขต และต้องใช้รถและเจ้าหน้าที่อุทยานที่มีอาวุธ ประจำทางไปทุกครั้ง การท่องเที่ยวด้วยสัตว์ ทำได้สองทางคือใช้รถจี๊ปหรือรถกระบะใหญ่ ซึ่งเปิดประทุนยื่นถ้ายรูปได้สะดวก หรือจะ ชี้อ้างชมป่าก็ได้ คณะของเราเลือกใช้รถจี๊ป แต่นักท่องเที่ยวบางคนก็เลือกนั่งบนหลังช้าง สุดแต่ความพอใจของแต่ละคณะ

ป่าคาซีร์นากามีพื้นที่อนุรักษ์ขึ้นทะเบียน มรดกโลกไว้ ๔๓๐ ตารางกิโลเมตร เป็น ป่าสีเขียวข่มสวดยามมาก ช่วงที่เราไปดอกไม้ ป่าออกดอกสะพรั่งอยู่หลายชนิด มีกลิ่นหอม ละมุน สลับกับทุ่งหญ้าสูงสีเหลือง มีหนองน้ำ ที่มีแร่ธาตุอุดมผุดอยู่เป็นระยะๆ ให้ความ มุมชื่นแก่ป่าและสัตว์ การขับรถหรือขี่ช้างเข้าไป ในป่าลึกแต่ละเขตจะพบภูมิประเทศและระบบ นิเวศที่แตกต่างกันไปบ้าง และพบสัตว์ป่านานาชนิดออกหากินหรือลงมากินน้ำหรือลง แขน้ำเล่นเล่นตมยามแดดจัด หรือออกมา นอนรับแดดอุ่นๆ ตอนเช้าและตอนบ่ายคล้าย เป็นภาพและบรรยากาศที่ให้ความรื่นรมย์แก่

ผู้มาชมมาก โดยเฉพาะคนที่ไม่เคยนั่งหลังช้าง จะตื่นเต้นกับ “ซาฟารีบนหลังช้าง” ของที่อุทยาน คาซีร์นากามาก

แรดอินเดีย เป็นสัตว์ป่าดาราหน้าตัวเอก ของที่นี่ ซึ่งรูปร่างหน้าตาของมันเหมือนสัตว์ โบราณมาก ตามตัวมีหน้ขนยาวนุ่มเหมือน ไส้เสื่อเถาะ เราจะมีมันอยู่โดดเดี่ยวหรือหาก เป็นตัวเมียก็มีลูกติดตามมาด้วย แรกๆ ก็ตื่นเต้น มากแต่ต่อมาก็เห็นมันมากมายเกือบทุกแห่ง จนเกือบเบื่อ ทั้งที่อยู่ไกลๆ และที่เข้ามา จนประชิดรถของเรา

มีข่าวในสื่อมวลชนว่าทางการที่นี่ได้ อนุรักษ์พื้นที่ฟูแรดอินเดียจนกระทั่งมีประชากร เพิ่มขึ้นจนนับได้ทั่วโลกถึง ๒,๐๐๐ ตัวจาก ที่เคยใกล้สูญพันธุ์เมื่อสมัยอังกฤษมาครอง จึง ทำให้องค์การอนุรักษ์อย่าง IUCN ได้อนุมัติให้ ถอดแรดอินเดียออกจาก **รายการสัตว์เสี่ยงต่อ การสูญพันธุ์** หรือ “endangered species list” แล้วเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๘ เรื่องนี้ทำให้นักอนุรักษ์ หลายคนหวังใญ่ว่าการที่แรดอินเดียไม่อยู่ใน รายการสัตว์ที่เสี่ยงอันตรายต่อการสูญพันธุ์ ในโลก ก็จะทำให้มาตรการที่เคยเข้มงวดในการ ป้องกันการลักลอบฆ่าแรดและมาตรการการ ฟื้นฟูต่างๆ ลดน้อยลง และทำให้งบประมาณ ที่เคยลงมาอุดหนุนการอนุรักษ์พื้นที่ฟูแรด อินเดียถูกตัดลงไปด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้การ ลักลอบล่าก็จะกลับมาซุกซุ่มขึ้นอีกเพราะจาก สถิติการลักลอบฆ่าที่ทางองค์การไม่ขึ้นต่อ รัฐบาล (NGO) ที่มีชื่อว่า Wildlife Trust of India (WTI) สสำรวจพบและแถลงทางสื่อมวลชนใน ปีค.ศ. ๒๐๐๖-๒๐๐๗ ว่า แม้จะมีแรดอยู่ ๑๐๐ ตัว ที่นี่แต่ก็มีการลักลอบฆ่าแรดอินเดียที่คาซีร์นากา ไปถึง ๒๓ ตัว ในปีนั้น

นอกจากนี้ Vivek Menon ผู้อำนวยการบริหารของ WTI ได้ชี้แจงทางสื่อมวลชนว่า หากเกิดน้ำท่วมใหญ่หรือเกิดโรคระบาดขึ้นเพียงครั้งเดียวก็อาจทำให้แรดที่คาซีรันกาตายลงจำนวนมากและทำให้ประชากรแรดทั่วโลกหายไปทีเดียวถึงหนึ่งในสี่ของที่มีอยู่ในโลกทั้งหมด และยิ่งกว่านั้นปัญหาการลักลอบฆ่าแรดก็ยังมียอยู่เป็นระยะๆ ไม่เคยหมดสิ้นไปเลย

ช้างป่าพันธุ์อินเดีย มีให้เห็นได้ไม่ยากเลยในป่าคาซีรันกานี้ซึ่งมักเป็นโขลงใหญ่ มีทั้งช้างแม่ลูกและช้างพลาย บางทีมันก็กินหญ้ากันอยู่ในพงหญ้าสูง มองเห็นได้ไม่เต็มที แต่พวกมันจะกินไปและเดินทางต่อไปเรื่อยๆ จนออกจากพงหญ้าออกมาที่โล่งให้เราถ่ายรูปได้ถนัด

บายๆ วันหนึ่งคณะของเราได้เห็นช้างแม่ลูกกินหญ้าอย่างสบายใจอยู่ชายป่าโปร่ง

ก็หยุดรถถ่ายรูปกันใหญ่ ทันใดนั้นมีเสียงช้างพลายร้องเสียงแปรนแปรนดังสนั่นมาแต่ไกล ต่อมาช้างพลายตัวใหญ่เจ้าของเสียงก็โผล่ออกมาจากป่าลึก มันวิ่งมาอย่างรวดเร็ว ดันช้างแม่ลูกให้รีบหนีเข้าป่าไปโดยรีบร้อน คนนำทางของเรารีบชวนเราออกรถขับออกมาและอธิบายว่าคงจะมีอันตราย เช่น มีเสือหรือสัตว์อันตรายอื่นที่อาจเป็นภัยต่อลูกช้างน้อย ออกมาล่าสัตว์หากินในพื้นที่นั้น

โครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูช้างที่คาซีรันกานี้ก็เป็นอีกโครงการหนึ่งที่ได้ผลดีควรชื่นชม มีประชากรช้างมากถึง ๗๐๐ ตัว และคนพื้นเมืองที่นี่ก็เก่งในการเลี้ยงช้างบ้านให้เชื่องเพื่อใช้งานในการรับนักท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวที่มากันเป็นครอบครัวชอบมาก ดังนั้นทั้งช้างป่าและช้างเลี้ยงจึงเป็นดารายอดนิยมประจำอุทยานแห่งนี้ โดยเฉพาะการนั่งเที่ยวชมป่า

บนหลังช้างเป็นกิจกรรมที่เอเจนต์ท่องเที่ยวในอัสสัมพากันลงโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ตด้วย

ควายป่า เป็นเจ้าป่าผู้ยิ่งใหญ่อีกชนิดหนึ่งที่เขานูรักษ์ไว้ได้ผลดี มีอยู่ในอุทยานนี้กว่า ๖๐๐ ตัว มันดูปราวเปรี้ยว ขาแข็งแรง มีเขาโค้งแหลมคม มันมักหากินชายป่าใกล้น้ำ พออากาศร้อนก็จะลงไปแช่น้ำ ครั้งหนึ่งเราเห็นมันกินหญ้าอยู่ใกล้ๆ ผงใหญ่ มีลูกมาด้วย แต่ลูกของมันตัวหนึ่งมีขาเป็นรอยแผลสดๆ เหวะหวะ คนนำทางบอกว่าคงเพิ่งถูกเสือเล่นงานมาแต่ควายใหญ่ในฝูงมันช่วยให้รอดพ้นมาได้

เสือโคร่งเบงกอล เป็นสัตว์ยักษ์ใหญ่สำคัญที่ดึงดูดผู้มาเที่ยวที่นี่เพราะมีประชากรเสือโคร่งที่เรียกว่า อยู่ในป่าคาสิรงกาถึง ๘๖ ตัว ในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ และในปัจจุบันคงจะเพิ่มมากขึ้นอีกเพราะได้มีการประกาศให้

ป่าคาชีรันทกาเป็นแหล่งอนุรักษ์เสือโคร่งมาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๖ โครงการอนุรักษ์เสือโคร่งที่นี่ได้รับความสนับสนุนและได้ผลดีมาก ก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ. ๑๙๗๒ ได้สำรวจพบเสือโคร่งที่นี่เพียง๓๐ ตัวเท่านั้น แต่จากการสำรวจล่าสุดทั่วทั้งอินเดียมีเสือโคร่งเบงกอลเหลืออยู่ถึง ๑,๔๐๐ ตัว

ปัจจุบันที่คาชีรันทกาไม่นับว่ามีโอกาสจะพบเสือโคร่งได้มากที่สุดเพราะมีประชากรเสือต่อพื้นที่สูงที่สุด แต่เนื่องจากเสือโคร่งเป็นเจ้าของการพรางตัวเมื่ออยู่ในพงหญ้ารก ถึงเราจะรู้ว่ามีมันนอนอยู่ในพงหญ้าเราก็อาจมองไม่เห็นตัวมันเลย นอกจากคนพื้นเมืองที่นำทางเขาจะมีสายตาที่มองเห็นได้ยาวไกลและคมชัดมาก

คณะเราโชคดีที่ได้เห็นเสือโคร่งถึง ๓ ครั้งในเวลาสามวันที่ออกเที่ยวป่าคาชีรันทกา ทั้งนี้ได้ทราบข้อมูลล่วงหน้าจากนักท่องเที่ยวชาวฝรั่งเศสในที่พักว่ามีเสือซ่อนอยู่ที่ใดจึงไปดักรออยู่ ครั้งแรกเห็นไกลๆ ในที่โล่งชายทุ่งหญ้าริมน้ำ โดยมันออกจากพงหญ้าที่เฝ้าเหยื่อที่ล่ามาได้ตลอดทั้งวันจนมันเบื่อจึงออกมาอนกถึงเกลือกไปมาฝั่งพงอยู่บนเนินดินในเวลาแดดอ่อนยามเย็น แต่เราอยู่ไกลมากเพราะมีหนองน้ำใหญ่กั้นขวางอยู่และสีของมันก็กลมกลืนกับดินและหญ้ามาก อีก

สองครั้งต่อมาเราจึงได้เห็นเสือสองตัวเดินข้ามถนนตัวละครั้งในระยะเวลาที่เห็นชัดเจน มันเดินหายไปในพงหญ้ารกก่อนที่จะตัดออกมาข้ามทุ่งหญ้าเตี้ยๆ ที่เปิดโล่งแล้วเข้าไปในป่ารกอีกด้านหนึ่ง

การไปดักดูเสือมันต้องไปนั่งเฝ้ากันเป็นเวลานานๆ ทั้งๆ ที่เรารู้ว่ามันกินเหยื่ออยู่ในพงหญ้าแต่เราก็ไม่เห็นมัน และไม่รู้ว่ามันจะออกมาให้เห็นหรือไม่ คนนำทางจะสังเกตเห็นเท้าและรอยมูลที่มันถ่ายทิ้งไว้ใหม่ๆ จึงจะรู้ว่ามันอยู่แถวไหน และจะสังเกตเห็นว่าหากมีเสืออยู่ในแถบนี้จะมีสัตว์อื่นอยู่เลย ทั้งป่าจะเงียบสนิท บางทีจะได้ยินเสียงสัตว์อื่นร้องเตือนภัยกันเอง คนที่นำทางและคนที่ไปเที่ยวป่าที่รู้ข่าวเสือจะพากันตื่นตื่นกันมาก และพากันมาจอดรถคนนำทางบางคนทำท่าเครียด คอยป้องกันเสียงเสือหรือเดินดมกลิ่นมูลเสื่อว่าสดใหม่แค่ไหน แต่คนนำทางของเราเป็นเด็กหนุ่มชาวไทยอาหมเขานำทางนักท่องเที่ยวในป่าที่นี้มา ๑๖ ปีแล้ว เขาบอกเราว่าต้องอดทนรอแต่ก็ต้องมีโชคดีด้วยจึงจะได้เห็นเสือ คนท้องถิ่นบางคนเชื่อว่าเสือโคร่งเป็นเหมือนวิญญาณ ถ้ามันไม่ต้องการให้สัตว์อื่นหรือคนเห็นตัวมันเราจะไม่เห็นเลยแม้จะอยู่ใกล้หรืออยู่บนหลังช้างที่สูง เช่น มีข่าวในหนังสือพิมพ์เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม

ปีนี้อเองว่า นักท่องเที่ยวขบวนหลังช้าง ๘ คนในป่าคาสิรางกาถูกเสือโคร่งแม่ลูกอ่อนกระโดดโจมตีโดยไม่รู้ตัวทั้งๆ ที่อยู่สูงมองเห็นทุกอย่างได้ง่ายเคราะห์ดีที่ความขี้ขางขำนางูและมีสติไล่เสือออกไปพร้อมกับดันช้างวิ่งหนีได้ทัน

ภายในเขตอุทยาน เราได้เห็นเขาจัดตั้งบ้านและที่พรางสองสัตว์อยู่บนต้นไม้ใหญ่สำหรับเจ้าหน้าที่ของอุทยานเผื่อป้องกันการลักลอบล่าสัตว์มีที่พรางตัวกระจายกันอยู่หลายแห่ง เอกสารทางการระบุว่ามีการตั้งค่ายเฝ้าในลักษณะต่างๆ ถึง ๑๒๒ แห่งทั่วเขตอุทยานรวมทั้งเรือแพในแม่น้ำด้วย นอกจากนี้ยังมีพานะที่ใช้ติดตามคนร้าย เป็นเรือเร็ว รด ช้างอยู่จำนวนมาก และมีเจ้าหน้าที่อยู่ ๔๐๐ คน เป็นเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า ๒๐๐ คน และมีปืนไรเฟิลและปืนอื่นๆ รวมทั้งปืนพกสั้น รวมทั้งหมดเกือบ ๔๐๐ กระบอก นอกจากนี้ยังมีจ้งคนในหมู่บ้านคอยเฝ้าระวังผู้คนที่ไปมาแปลกหน้าและแจ้งเหตุหากมีนักลักลอบบุกกรุกมาเคลื่อนไหวในพื้นที่

ปัจจุบันเจ้าหน้าที่ของอุทยานกำลังรณรงค์ให้ชาวบ้านที่ทำกรเกษตรในพื้นที่โดยรอบอุทยาน ให้เลิกใช้ยาฆ่าแมลง ด้วยเกรงจะมีผลกระทบต่อน้ำ นก และสัตว์ป่าเพราะมีข้อมูล

ว่านกน้ำและแร้งหลายชนิดมีประชากรลดน้อยลงมากจนเสี่ยงใกล้สูญพันธุ์

ที่บ้านพักผู้เขียนได้พบชาวฝรั่งเศสที่ทำงานที่ศรีลังกาและเขามาพักท่องเที่ยวที่นี่คนเดียวทุกปีเพราะเขาชอบป่าและสัตว์ที่นี้มาก นอกจากนี้ยังได้พบครอบครัวชาวออสเตรเลียมีลูกเล็กๆ สองคนมาท่องเที่ยวด้วยความตื่นเต้น และทุกๆ วันจะช่วยกันทำบัญชีชื่อนกและสัตว์ที่พบเห็น นักท่องเที่ยวบางคนมาไกลจากไอร์แลนด์และฟินแลนด์มาทั้ง สองคนบ้าง มาเป็นกลุ่มบ้าง ทุกคนพอใจในการบริหารจัดการของอุทยานคาสิรงกา และบริการที่พัก-อาหารที่ไม่หรรหรา แต่สะอาดและเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพพอสมควร

ผู้จัดการที่พักได้บอกกับผู้เขียนว่า เขาต้องพยายามทำให้ชาวบ้านเข้าใจว่าการท่องเที่ยวเป็นประโยชน์กับชาวบ้านเองด้วย โดยจัดให้ชาวบ้านมาร่วมกิจกรรม เช่น เดินระบำพื้นเมืองและทอผ้าขาย เพราะชาวบ้านจะได้มีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความภาคภูมิใจในพื้นที่มรดกโลกในเขตแดนของตนมากขึ้นด้วย ✨

เอกอัครราชทูตฟิลิปปินส์ ประจำประเทศไทยหารือด้านความร่วมมือด้านการศึกษากับผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการและผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ให้การต้อนรับ H.E. Mrs. Linglingay F. Lacanlale เอกอัครราชทูตฟิลิปปินส์ ประจำประเทศไทย ณ ห้องรับรองจันทระเกษม กระทรวงศึกษาธิการ โดย H.E. Mrs. Linglingay F. Lacanlale ได้หารือ

เกี่ยวกับระบบและนโยบายการคัดเลือกและการจ้างครูชาวต่างประเทศ การออกไปอนุญาตทำงานให้กับครูฟิลิปปินส์ซึ่งปัญหาที่พบมากจะเป็นเรื่องสัญญาจ้างและการขอต่อวีซ่าในกรณีที่อยู่ต่อที่ประเทศไทย โดยเอกอัครราชทูตฯ เสนอให้ระบบการคัดเลือกครูเพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เช่น การคัดเลือกครูในลักษณะ Government to Government หรือหน่วยควบคุมการจัดทำสัญญาจ้างและอัตราเงินเดือนครู ทั้งนี้ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอว่าไทยควรมีการจัดทำแผนและกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินการเรื่องการคัดเลือกครู

รวมทั้งอัตราค่าจ้างและสวัสดิการของครูชาวต่างชาติโดยกระทรวงศึกษาธิการจะจัดให้มีการหารือเรื่องดังกล่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งกระทรวงการต่างประเทศด้วย นอกจากนี้ยังได้หารือเกี่ยวกับการจัดทำบันทึกความตกลงด้านการแลกเปลี่ยนครูในสาขาที่ทั้งสองฝ่ายจะตกลงร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของครูทั้งสองประเทศ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินงาน รวมทั้งการรับรองวุฒิการศึกษาและสถาบันการศึกษาของฟิลิปปินส์ซึ่งประเทศฟิลิปปินส์อยู่ระหว่างการปรับระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก ๑๐ ปี เป็น ๑๒ ปี

เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลีเข้าเยี่ยมคารวะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๔ เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลีได้เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ) เพื่ออำนวยการในโอกาสพ้นจากตำแหน่ง และแสดงความขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ได้แจ้งให้ทราบความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินการจัดส่งครูอาสาสมัครเกาหลีมาสอนภาษาเกาหลีในประเทศไทยว่า ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการคัดเลือกครูอาสาสมัคร และขอความร่วมมือกระทรวง

ศึกษาธิการจัดส่งรายชื่อสถานศึกษาที่ครูอาสาสมัครเหล่านั้นจะต้องเดินทางไปสอน เพื่อที่จะได้มีเวลาศึกษาเกี่ยวกับสถานศึกษาก่อนที่จะเดินทางมาประเทศไทย และยังคงขอให้กระทรวงศึกษาธิการให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์การศึกษาเกาหลีด้วย นอกจากนี้ ได้เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการช่วยผลักดันให้มีการลงนามความตกลงด้านการศึกษาระหว่างกันที่จัดทำไปแล้วนั้น ให้เป็นรูปธรรมโดยเร็ว โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้รับทราบ และจะมอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จัดส่งรายชื่อสถานศึกษาให้ทราบต่อไป สำหรับการตั้งศูนย์เกาหลีศึกษานั้น หากเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาเกาหลีขยายตัวมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาวิชาอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป ในการนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ขอให้ช่วยผลักดันเกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมความร่วมมือด้าน ICT ความร่วมมือกับ KERIS และ KEDI ต่อไปด้วย

รองเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก และคณะผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย ศึกษาดูงานประเทศไทย

เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ นางสาวจุไรรัตน์ แสงบุญนำ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ ได้กล่าวต้อนรับ Dr.Evangeline Njoka รองเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกและคณะผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการของประเทศเคนย่า รวม ๘ คน ณ ห้องประชุมหม่อมหลวงมานิจ ชุมสาย สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในโอกาสเดินทางมาศึกษาดูงานประเทศไทย ในระหว่างวันที่ ๘ - ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ และได้กล่าวถึงการดำเนินงานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างกระทรวงศึกษา-

ธิการและคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกของทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ คณะผู้บริหารดังกล่าวยังได้ร่วมหารือกับนางสาวดุริยา อมตวิวัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการในฐานะผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ รวมทั้งผู้แทนจากศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักทดสอบการศึกษา สพฐ. เกี่ยวกับระบบการประเมินผลการศึกษาเพื่อปวงชนระดับชาติ กลไกการดำเนินงานและการจัดเตรียมรายงานการประเมินผลถึงทศวรรษด้านการศึกษาเพื่อปวงชน (Mid-Decade

Assessment: MDA) และกลไกการทดสอบติดตามและประเมินผลการศึกษาของประเทศ โดยได้นำเสนอภาพรวมระบบการศึกษา โครงสร้างการบริหารงานของกระทรวงศึกษาธิการ การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง ซึ่งมุ่งเน้นใน ๓ มิติหลัก คือ ๑) โอกาสทางการศึกษา ๒) คุณภาพการศึกษา และ ๓) การมีส่วนร่วมทางการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต การขับเคลื่อนทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แนวทางในการสร้างเสริมคุณภาพการศึกษา รวมถึงโครงการนำร่องใน ๖ จังหวัด ๔ ภูมิภาคในการจัดเก็บข้อมูลการศึกษาเพื่อปวงชนระดับชาติ

คณะผู้แทนสาธารณรัฐชูดาน ดูงานด้านการศึกษาดูงาน

เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ Prof. Awatif Abdelbagi Elojaimi ปลัดกระทรวงพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสาธารณรัฐชูดานและคณะรวม ๘ คน ได้เดินทางมาเยือนกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อศึกษาดูงานการจัดการศึกษาของไทย การผลิตบุคลากรด้านอาชีวศึกษา และการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมี ดร.เบญจลักษณ์ น้าฟ้า เป็นผู้แทนปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้การต้อนรับร่วมกับผู้แทนสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สป. สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในโอกาสนี้ ดร.วรัญพพร แสงนภาพวร ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาการศึกษาฯ ระหว่างประเทศ ได้เป็น

ผู้บรรยายเกี่ยวกับโครงสร้าง นโยบาย และทิศทางการปฏิรูปการศึกษาของไทย และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่ฝ่ายชูดานสนใจ เช่น การบูรณาการการจัดการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ การใช้บุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอน การเรียนภาษาอังกฤษ และการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เป็นต้น สำหรับกระทรวงพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชูดานนี้เป็นกระทรวงที่รัฐบาลได้ตั้งขึ้นใหม่อยู่ระหว่างการกำหนดโครงสร้างการบริหารและกำหนดบทบาทภารกิจ โดยหน้าที่หลักจะรับผิดชอบด้านนโยบาย และแผนงานด้านการจัดเตรียมบุคลากรภาครัฐ พัฒนาและฝึกอบรมข้าราชการของหน่วยงานต่างๆ โดยคณะผู้แทน

ชูดานที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยในครั้งนี้มีเป้าหมายที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสวงหาความร่วมมือด้านการฝึกอบรมด้านอาชีวศึกษา การสร้างงานให้แก่บัณฑิตจบใหม่ด้าน SME และโครงการฝึกอบรมในสาขาต่างๆ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการบริหารงานของกระทรวงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชูดานต่อไป ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้คณะผู้แทนชูดานได้มีโอกาสเยี่ยมชมสถานศึกษาหลายแห่ง เช่น สถาบันสันติราษฎร์บริหารธุรกิจ (SIBA) วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา และวิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม เป็นต้น

อุทยานแห่งชาติคาสีร์นกา ในประเทศอินเดีย

Kaziranga National Park

เพิ่มภาพมรดกโลก

ขึ้นทะเบียนมรดกโลกในปี ค.ศ. ๑๙๘๕

อุทยานแห่งชาติใจกลางแคว้นอัสสัม
ในลุ่มแม่น้ำพรหมบุตรที่เป็นผืนป่าอันเขียวชอุ่ม
สวยงาม อุดมด้วยพืชพันธุ์ ดอกไม้ป่า และ
สัตว์ป่านานาชนิด รวมทั้งพันธุ์สัตว์หายาก
ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์กว่า ๑๕ ชนิด
อีกทั้งยังมีสัตว์ป่าที่อนุรักษ์ไว้และได้ผลดีมา
คือ แรดนอเดียว ช้างป่า เสือโคร่งเบงกอล
ควายป่า และกวาง โดยเฉพาะแรดนอเดียวนั้น
เป็นสัตว์ที่เคยเกือบสูญพันธุ์ในสมัยที่อังกฤษ
เข้ามาครอบครอง แต่ปัจจุบันได้ฟื้นฟูจนมี
จำนวนมากกว่า ๒,๐๐๐ ตัวทั่วโลก

คาสีร์นกาจึงนับเป็นตัวอย่างของอุทยานที่ได้รับ
การยกย่องว่ามีการอนุรักษ์ผืนป่าและโครงการคุ้มครอง
และฟื้นฟูพันธุ์สัตว์อย่างได้ผลดีมาก และเนื่องจากอยู่ใน
พื้นที่ชุ่มน้ำตลอดทั้งแนวป่า จึงทำให้พืชพันธุ์ไม้เจริญ
งอกงามดี สัตว์ต่างๆ ได้มาพักผ่อนกินน้ำที่หนองน้ำ
กันตลอดทั้งวัน ทำให้ระบบนิเวศของผืนป่านี
คงความสมบูรณ์ตามธรรมชาติ
ไว้ได้อย่างดี
ทีเดียว

ภาพ : สาวิตรี สุวรรณสถิตย์

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูลและความเคลื่อนไหว รวมทั้งความคืบหน้าของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในงานด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ
๒. เพื่อเป็นแหล่งรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับใช้ในการสืบค้นอ้างอิงในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
๓. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการในอันที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศในอนาคต

กำหนดออก

ปีละ ๔ ฉบับ ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม, เมษายน - มิถุนายน, กรกฎาคม - กันยายน และตุลาคม - ธันวาคม

ที่ปรึกษา

- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฝ่ายต่างประเทศ

บรรณาธิการ

นายไพศาล วิศาลภรณ์ ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

ผู้จัดการการพิมพ์

นางนฤมล สุวรรณเนตร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

- นางสาวดุริยา อมตวิวัฒน์
- นางยุวดี ภูริโกโคย
- นางสาวสมใจ ธีรพิสุทธิ์
- นางชนิษฐา ห้านิรติศัย
- นายสมทรง งามวงษ์
- นางสาววิไลลักษณ์ ผดุงกิตติมาลย์
- นางนฤมล สุวรรณเนตร
- Ms. Elizabeth Saul
- นางสาวสุภา ปิโกฏิประภา
- นางสาวสุทิดา ชุนหเรองเดช
- นางจิรพันธ์ ทรงชาติ

สำนักงาน

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐-๒๖๒๘-๕๖๔๖-๙ ต่อ ๑๒๔ โทรสาร ๐-๒๖๒๘-๕๖๔๙ www.bic.moe.go.th

Objectives

1. To disseminate updated summaries on the work of the Ministry of Education and collaborating organizations on international cooperation
2. To serve as a reference point and platform to stimulate further research into specific programmes and activities
3. To promote the exchange of ideas and information to develop future cooperation

Date of Issue

The Bulletin is a quarterly periodical issued in January, April, July and October.

Advisors

- Permanent Secretary, Ministry of Education
- Deputy Permanent Secretary for Education (Foreign Affairs)

Editor

Paisal Wisalapom Director, Bureau of International Cooperation

Manager

N arumol Suwannetr

Assistant Editors

- Duriya Amatavivat
- Yuwadee Phooriphokhai
- Somjai Theerathit
- Kanittha Hanirattisai
- Somsong Ngamwong
- Wilailuk Padungkitimal
- Narumol Suwannetr
- Elizabeth Saul
- Supha Pakotiprapha
- Sutisa Chunharuengdech
- Jeeranan Songchart

Office

Bureau of International Cooperation, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education, Ratchadamnoen Nok Avenue, Dusit, Bangkok 10300, Thailand. Tel. 0-2628-5646-9 ext. 124 Fax. 0-2628-5649 www.bic.moe.go.th

พิมพ์ที่ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

บุคคลหรือองค์กรใดต้องการนำข้อเขียน หรือบทความที่อยู่ในวารสารฉบับนี้ไปตีพิมพ์อ้างอิง หรือประโยชน์ในสิ่งตีพิมพ์อื่น
ขอความกรุณาแจ้งสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบเป็นการล่วงหน้า และขอให้ระบุชื่อผู้เขียนหรือชื่อวารสารในการอ้างอิงด้วย